

Tykkyläisten sukuseura

Jäsenlehti 1/2010

Hyvät sukulaiset

Sukupolvenvaihdos jäi odottamaan Laukaan sukukokouksessa

Seuramme ensimmäinen puheenjohtaja Toivo Ikonen ilmoitti jo ennen vuosikokousta, että hän jättää puheenjohtajan tehtävät nuoremmille. Kävi kuitenkin niin, että ponnistuksista huolimatta emme löytäneet Toivon tehtävän jatkajaa. Pitkän keskustelun jälkeen Toivo suostui vielä kerran astumaan puheenjohtajan tehtävään. Näin sukupolven vaihdos johdessa jäi odottamaan. Myös sukuneuvoston kokoonpano säilyi lähes entisellään. Uutena jäsenenä aloittaa Aarne Tykkyläinen.

Sukukokous joka kolmas vuosi

Sukukokous päätti, että sukukokouksia pidetään tästä lähtien joka kolmas vuosi. Syynä tähän muutokseen oli, että kokousten järjestäminen joka toinen vuosi on osoittautunut jonkin verran työlääksi. Myöskin kolmen vuoden kokousväli on yleisesti käytössä muissa sukuseuroissa. Myöskin Sukuseurojen Keskusliiton mallisäännöissä vuosikokousten väli on kolme vuotta. Tämä merkitsee mm sitä, että sukuseuran lehdellä ja kotisivuilla tulee jatkossa olemaan entistä suurempi merkitys ainakin sukukokousten välillä. Olemme siis siirtyneet sukuseurojen normaaliin kokouskäytäntöön.

Laukaan sukukokous

Laukaan sukukokouksen teemana oli talvisodan evakkoretki sukumme ydinalueilta Enosta ja Ilomantsin Tokrajärveltä. Sama teema näkyy myös tässä lehdessä. Talvisodan aikana me elossa olevat olimme lapsia tai nuoria aikuisia. Enolaisille ja pääosin ilomantsilasillekin evakkoretki jäi talvisodan mittaiseksi ja sieltä voitiin palata kotiin

Kuva. Toivo Ikonen valittiin jälleen puheenjohtajaksi

jatkamaan kesken jääneitä töitä. Toivo Ikonen muistelmät omasta evakkoretkestä olivat kokouksen keskeinen esitys. Esitys sai monet mukana olleet ja vielä silloin syntymättömätkin puhumaan omista kokemuksistaan ja käynneistä evakkoajien isäntäperheiden luona.

Nyt seitsemän vuosikymmenen jälkeen seurassamme on henkilöitä, joille evakkoretkestä tuli elinikäinen. Tähän lehteen on otettu Sirkka Liisa Tykkyläisen kirjoitus elinikäiseksi jääneestä evakkoretkestä luovutetusta Karjalasta. Sukuseuran jäsenien keskuudessa emme säästyneet myöskään joutumisesta sotalapseksi Ruotsiin tai Tanskaan.

Sukukokous Laukaassa oli kaikille osanottajille miellyttävä kokemus. Kun on kokoonnuttu kokonaisen vuosikymmenen ajan, on samalla tutustuttu toisiimme ja tunnelma on leppoisaa.

Tuntemme olevamme samaa sukua. Kokousten osanottajamäärä on vakiintunut ja osanottajina on paljon samoja henkilöitä. Näyttää edelleen siltä, että sukokokous ja sukulaisten tapaaminen on sukuseuran toiminnan ydintä.

Antti Ikonen kertoi kokouksessa lyhyesti talvisotaan johtaneista syistä. Oheinen kirjoitus on kuitenkin lainattu internetistä.

Ilomantsilaisten evakuointi ta talvisodan aikana

Ilomantsilaisten evakuointia on käsitelty laajasti internetin sivuilla, josta seuraava pätkä on poimittu.

"Sodan alkamiseen alettiin varustautua jo kesällä 1939, koska Ilomantsin alueelta oli jo tuolloin kerätty armeijan käyttöön ainakin hevosia. Sisäasiainministeriön 14.10.1939 (kiertokirje Pielisjärven ja Ilomantsin nimismiehelle N:o 35-36 V.T./Sal) lähettämässä kiertokirjeessä kehoitetaan evakuoimisasioissa toimimaan kiinteässä yhteistoiminnassa kansanhuolto- ja kunnallisviranomaisten kanssa koskien tyhjilleen jäävien rakennusten käyttöä.

Evakuoinnista ei ollut aikaisempaa kokemusta ja suunnitelmat olivat erittäin puutteelliset. Lisäksi toimintakuntoinen miesaines oli ylimääräisissä kertausharjoituksissa. Evakkoon lähtökäskyä viivyteltiin ja lopulta nopea paniikinomainen lähtö

Toivo Ikonen

Talvisodan evakko muistelee

Esitytetty sukokokouksessa Laukaassa 18.7.2009

Sodan vuoksi koko itäisen rajaseudun siviiliväestön oli pakko lähteä pakosalalle, evakkoon. Esim. Enon ja Ilomantsin pitäjät tyhjennettiin kokonaan. Sota alkoi 30.11.1939. Ilomantsin rajakylät oli evakuoitu jo kaiken varalta jo ennen sodan puhkeamista. Me Tokrajärven kyläläiset saimme lähtökäskyn vasta sodan alkupäivinä joulukuun puolella. Päätelen arvioni minua vanhemman naapurin pojan muistikuvaa, että saavuimme evakkopaikkaan 6.12.1939.

Niilo Tykkyläinen
Sukuseuran sihteeri

aiheutti sen, että karjaa jouduttiin lopettamaan kylissä ennen lähtöä. Karjaa kuoli myös runsaasti kuljetusten yhteydessä. Talvisodan alettua 30.11.1939 pakkasta oli reilusti yli 20 astetta ja evakuointi oli suurelta osin vielä tekemättä. Joistakin harvoista kylistä äidit, vanhukset ja lapset olivat lähteneet jo marraskuun puolella välin, mutta pääasiallinen lähtö tapahtui 29.11.- 4.12 välisenä aikana. Samaan aikaan evakkojen kanssa teillä liikkuvat myös rintamalle menevät joukot. Suurin osa evakkoon joutuneista tuli kokoontumispaikkoihin (koulut tai jokin muu suurehko talo tai kauppa), josta matka jatkui Saarikiven linja-autoilla tai kuorma-auton lavalla Joensuuun, Kaltimoon tai Uimaharjuun. Huomattavan suuri osa siirtyi myös jalkaisin ja hevoskyydillä. Mukaan sai ottaa aivan välttämättömimmät henkilökohtaiset tavarat ja kolmen päivän eväät. Lapsille oli laitettava nimilappu kaulaan, opetettava isän ja äidin nimi sekä syntymäaika ja kotipaikka, sitä ei kuitenkaan ehditty joka paikassa tehdä. Myös eläimille jäi osoite- ja nimilaput laittamatta." (Ilomantsilaisten evakuointi 1939-45)

Lähtöhötäkästä jäi mieleeni pelonsekainen ilmapiiri. Vanhemmat olivat hädissään, mitä vaatteita otetaan mukaan, tännekö on koko elämäntyön saavutus, kotikontu jätettävä vai päästäänkö kohta "pihaan"?

Matkaa varten isä valjasti hevosen kirkkoreen eteen. Reen pohjalle oli laitettu heiniä pehmikkeeksi ja hevosen evääksi. Heinien päälle levitettiin hirventalja, jonka pääpuoli jätettiin roikkumaan reen peräsermin päälle. Rekeen tuli melkoinen lasti; ukki ja mummo, äiti ja isä sekä viisi

lasta 10 – 2 v. Kyytiin piti vielä mahtua eväsnyytit ja muuta tavaraa, vaatteita, mummon kahvipannu jne. Lähtöhetki oli haikea. Vanhempani eivät osanneet sitä sanoiksi pukea, mitä heidän mielissään liikkui. Varmaan he mietiskelivät omalla arkisella tavallaan samoin kuin Kivennavan evakko runoilija Ilmari Pimiä runossaan ”rakas kotiseutu”:

Kotiseudun maisemaa
sieluni ei koskaan saa
muistamasta laata.
Maat’ en toista armaampaa
mistään löytää saata.

Kussa kuljin, mitä teen,
sinne seutuun suviseen
aina aatos siirtyy
Ja se kultakuvineen
silmihini piiryy...

Tokrajärveltä Kaltimoon (nyk. Eno) on matkaa 30 km. Miten lienemme tarenneet tuon ainakin kolme tuntia. Siihen aikaan sillä seudulla oli jo täysi talvi pyryineen ja pakkasineen. Matkan varrella oli poikettava jossain tienvarsitalossa hevosta lepuuttamassa ja lapsia huoltamassa. Miten lie vaipat vaihdettu niissä oloissa vai liekö oltu ”niine hyvineen” Enoon asti.

Kaltimon asemalla meidät saatettiin VR:n kyytiin härkävaunuun. Isä-Heikki hyvästeli perheensä ja palasi takaisin Ilomantsiin, jossa hän palveli maataan huoltojoukoissa. Me lapset olimme joskus päässeet matkustamaan junalla Kaltimon ja Uimaharjun välillä, mutta härkävaunu tarjosi uuden ”elämyksen”. Se on katettu ja umpinainen ovilla varustettu tavaravaunu, jossa kuljetettiin myös hevosia ja nautakarjaa, siitä nimitys ”härkävaunu”. Ihmisten kuljetusta varten vaunun varusteet olivat: lavitsat vaunun molemmissa päissä I ja II kerros, puukamina, öljylyhty, juomavesiastia ja ämpäri huussijätteille.

Vaunun mukavuudet olivat kovin niukat, mutta hätätilassa ne saivat kelvata. Rajaseudun kylistä tuli evakoita, jotka vasta nyt näkivät junan ensi kerran. Matkan vaivoista välittämättä eräs evakko riimiteli riemuissaan:

”Rallattelen rautatiestä,
ruuneen ruunasta jalostan,
jota ei ruohoilla ravita,
eikä suurusta suvaitse,
syöpi loivuja kovia, petäjäistä peuhoaapi,
eikä väisty kallioita, väisty ei vuoria vähiä.

Kuva Sikovaarasta pari vuotta ennen evakkoon lähtöä. Takana seisomassa Heikki ja Lyydi Ikonen, sylissä Erkki. Edessä pojat Toivo, Aimo ja Aulis. Erkki oli evakkoon lähtiessään 4-vuotias. Oikealla sukupuoli. Viides lapsi Salme syntyi 1937 ja kuudes lapsi Irja syntyi evakossa.

Tule tänne tuh kavatsa,
höyryhätä hölkyttele.

”Juna vislas’ siis pois Kaltimosta ja se jyskitteli pohjoiseen päin..” Tuohon VR:n tuutulauluun me lapset pian uinahdimme. Meidän perhe majoittui alalavitsalle, ylälavitsalla oli vieras perhe. Uni maistui makealta ja matka taittui. Eräässä vaiheessa sain kuitenkin kovan herätyksen: sarkahousuni olivat märkinä. Olin 10-vuotias, voisiko ”vesivahinko” vielä sattua? Kun tutkin asiaa, havaitsin oitis, että yläriksin evakolla oli ”hana” auennut ja minä sain nesteet pöksyilleni. Kun vaihtovaatteita ei ollut, piti lohduttautua sananparren neuvoilla: ”Kusi kuivaa, paska murenee”. Kuivuminen ei poistanut koko ongelmaa, hajuhahtia jäi.

Matkan varrella juna pysähtyi eräällä asemalla: Lieksa, Nurmes, Kontiomäki. Veturi tarvitsi vettä ja halkoja, evakot ruokaa. Oli se ihme, miten näissä oloissa ruokapalvelu toimi.

Määräasemamme oli Sukeva Sonkajärvellä. Vastaanottajien joukossa oli kotikylän kasvatti, poliisi O. Turunen. Isovanhempani ilahtuivat, kun vastassa oli edes yksi tuttava ja vieläpä kummipoika.

Saimme majapaikaksi Uusitalo-nimisen talon, joka lieene ollut uusi 1800-luvulla. Talossa oli iso tupa. noin 100 m², ja kaksi kamaria. Talon väkeä oli vain

kolme henkeä, noin 50 -vuotias emäntä ja isäntä ja isännän veli. Tupa oli meidän kortteeri. Talvisodan aikana pakkaset paukkuivat koko maassa. Pakkanen tunki tupaammekin niin, että ovensuunurkassa vesikorvo sai riitteen. Me lapset kuitenkin tarkenimme ison uunin liepeillä olkiposteilla vällyjen alla. Uunin päälle ei mahtunut, sillä toinen isäntä asui siellä.

Kun talo oli lähellä rautatietä, voimme nähdä sotasaalilla lastattuja junia, autoja, panssarivaunuja, tykkeitä... Me lapset olimme innoissamme: hurraa Suomen sotapoijat! Mummo ei iloamme ymmärtänyt. Hän piti sotasaaliita ihmisen tappovälineinä, joista ei ole aiheutta pitää lystiä.

Kuullessani kerran lentokoneiden ääniä juoksin ulos ja näin omin silmin kun neuvostokone pommitti Sukevan aseman seutua. Yksi pommi osui asemarakennuksen lähelle. Kuulin valtavan jysäyksen ja näin kuinka maa pöllähti. Pommista lentänyt sirpale surmasi yhden ihmisen. Kävin kohta katsomassa kohdetta ja näin sen pommin tekemän kuopan. Asema oli noin puolen kilometrin päässä majapaikasta.

Perheemme sai kokea iloisen yllätyksen 11. helmikuuta 1940. Äitimme pyöräytti perhelisäystä. Saimme pikkusiskon, joka sai nimekseen Irja Annikki. Meitä lapsia oli nyt puoli tusinaa. Ei siinä tohtoreita tarvittu, sillä mummo ja talon Loviisa-emäntä hoitivat kättilön viran.

Pommituksen pelon vuoksi perheemmest siirrettiin helmikuun lopulla Sukevanmäelle noin kolmen kilometrin päähän asemalta. Sielläkin oli talonväki evakkoja ymmärtäväisiä kuten edellisessäkin talossa. Meitä ei koskaan "ryssiteltä". Talot olivat pakotettuja ottamaan vastaan evakkoja, koska Suomessa ei ei haluttu perustaa heille leirejä, kuten muualla maailmassa. Valtio maksoi talonomistajille majoitus- ja hoitokorvausta 6-8 mk/vrk.

Lasten koulunkäynti keskeytyi sodan vuoksi lukuvuonna 1939-40. Aloitimme koulun Tokrajärven uudessa koulussa syksyllä 1939, mutta saimme nauttia opetusta vain 2-3 kk, kun siitä tuli loppu. Evakossa ollessa ei opetusta järjestetty. Sukevan kansakolu toimi ilomantsilaisten vanhainkotina.

Miten perheemme ruokahuolto lienee toiminut, se on jäänyt epäselväksi. Harmi, kun ei tullut äidiltä

aikanaan kysyttyä. Taloista saadut ruokatarpeet lienevät olleet niukkoja. Kansanhuollosta jaettiin vaateapua, jauhoja ja margariinia jne. Minusta se margariini oli niin hyvää, että keksin paketille oman kätkön. Kävin sitä salaa nakertamassa. Siinä lienee selitys sille, että kasvoin meidän perheessä isoimmaksi.

Vihdoin 13.3. 1940 tuli odotettu RAUHA. Muistan, miten äiti, ukki ja mummo seurasivat radiouutisia ja lisalmen Sanomia, jääkö Tokrajärvi Suomen puolelle. Kun selvisi, että kotilylä säästy, niin voi sitä hyvän mielen hyrinää.

Ilomantsin evakkoja oli kaikkiaan noin 10000 henkeä, joista noin 80 prosenttia pääsi palaamaan. Pitäjä menetti kolmasosan pinta-alastaan alueluovutusten vuoksi. Eno säästy kokonaan alueluovutuksilta.

Talvisodan hinta oli ankara, yli 400000 evakkoa, alueluovutukset, kaatuneita lähes 25 000, haavoittuneita, paleltuneita, mittaamaton määrä henkisiä kärsimyksiä.

Nykyään osataan antaa arvoa sotaveteraanien uhrauksille. Ilman taisteluita kansallinen vapautemme olisi menetetty.

Palasimme evakkomatkalta huhtikuussa 1940. Vanhemmat olivat piilottaneet viljasäkkejä, jotka kaivettiin esiin. Perunet kuopasta kelpasivat syötäväksi. Isäkin palasi kotiin ja toukotyöt odottivat tekijäänsä. Me lapset päristelimme puuautoilla niin että rinne pölysi.

Vanha sanonta kuuluu: "Kiittämättömyys on maailman palkka". Kun en itse taida pukea sanoiksi kiitollisuuttani minua evakkomatalla ja sota-ajan puutteen keskellä hoivanneita läheisiä ja muitakin kohtaan, linaan runoilija Martti Pylväläistä:

Sota kutsui mökinmiestä
puolustamaan maatamme
Moni tunsu tuskaa, iestä,
miten jaksaa rakkaamme?
Maanäidit, Teitä ihmettelen,
kuinka jatkui elämä?
Myötämielein mietiskelen,
rohkaisiko hämärä.

Äiti kertoi meille tästä,
pelko täytti mieleemme
Pienen kodin elämästä,

miten me sen mietimme.
Vahvat äidit vahti meitä, synnyttivät uusia
Karjan kodin sekatöitä, seurasivat tuulia.

Synnyin silloin sodan alle,
miehet siellä jossakin.
Kodit jäivät paljon vaille, elo jatkui jotenkin
Kiitos teille taistelijat, kiitos rakkaat äitimme
Kiitos kodin puolustajat

veljemme ja siskomme
(Keskisuomalainen 18.11.2009)

Kiitokset vielä sukkokouksessa mukana olleille.
Hyvää kesää koko heimokunnalle

Laukaa 1.5. 2009
Toivo Ikonen

Kokouksessa laulettiin sota-ajan lauluja ja muisteltiin evakkoreissua, ja vierailuja aikuisiällä evakkoreissun isäntäperheiden luona. Vastaanotto oli kaikilla ollut hyvin lämmin.

Kuva. Matti Tanninen kertoi oman perheensä vaiheista evakkoretken aikana. Hänellä on tallessaan isänsä Onni Tannisen evakkomatkan aikaiset kirjeet rintamalta äidille Aino Tanniselle. Kirjeissä on yksityiskohtaista tietoa perheen vaiheista ja kotiin paluusta. Matti oli evakkoon lähtiessään 9 kuukauden ikäinen

Kuva. Irja Ikonen syntyi evakossa.

Katsottiin video presidentti Kyösti Kallion radiopuheesta Suomen kansalle talvisodan päätyttyä. Elokuva on ainutlaatuinen dokumentti paitsi historiallisen merkityksen vuoksi myös siksi, että siihen aikaan ei puheita oltu filmattu. Videon näytti Lauri Tykkyläinen.

Kuva. Lauri Tykkyläinen kertoo Kyösti Kallion puhetta esittävästä videosta

Sukukokouksen päätöksiä

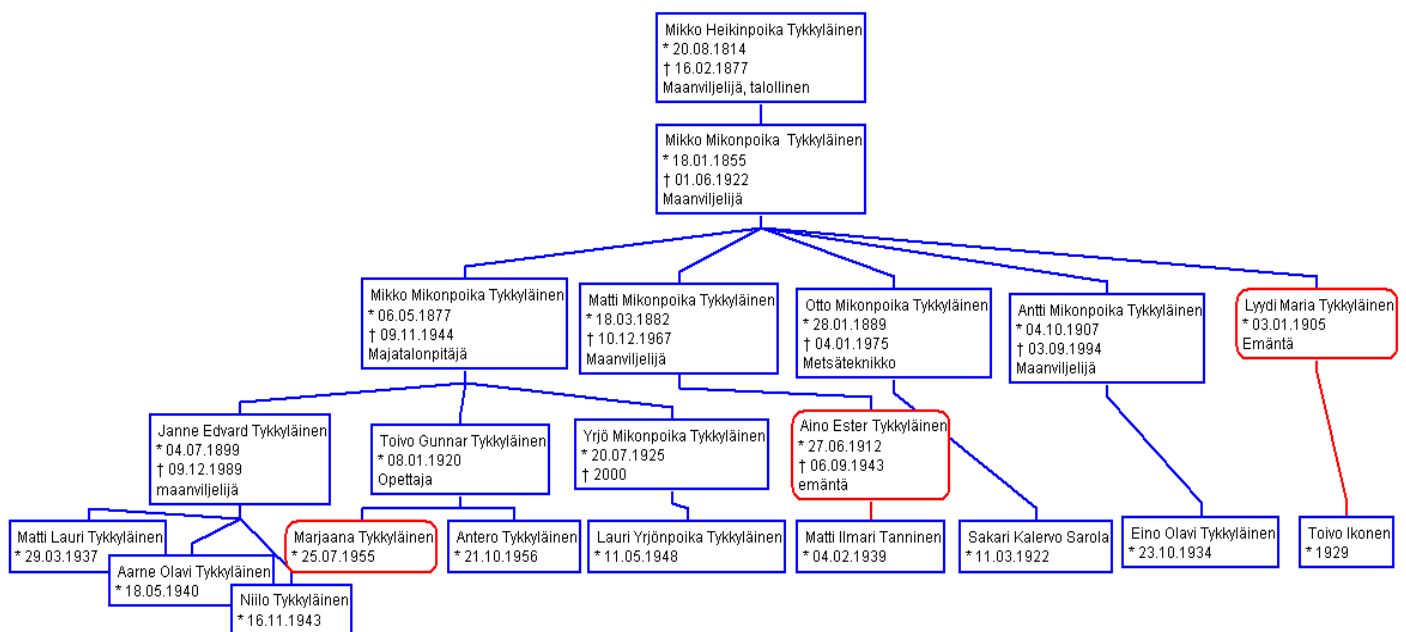
Sukuseuran sääntöjä muutetaan siten, että seuran **sukukokoukset järjestetään joka kolmas vuosi** aikaisemman joka toisen sijasta. Näin ollen seuraava sukukokous järjestetään vuonna 2012.

Sukuseuran **jäsenmaksuksi päätettiin 20 euroa henkilöltä sukukokousten väliseltä** ajalta. Jäsenmaksuja maksettiin kokouksen yhteydessä. Muille lähetetään jäsenmaksun pankkisiirto seuraavan jäsenkirjeen yhteydessä.

Sukuneuvoston puheenjohtajana toimii suostumuksensa mukaisesti ja maanitteluun jälkeen **Toivo Ikonen**. Sukuneuvoston uudeksi jäseneksi valittiin **Aarne Tykkyläinen** Terhi Tonttilan tilalle. Terhillä ei ole ollut mahdollisuuksia osallistua

aktiivisesti sukuneuvoston toimintaan. Muina sukuneuvoston jäseninä jatkavat **Esko Malinen, Sakari Sarola, Matti Tanninen, Antero Tykkyläinen, Eino Tykkyläinen, Lauri Tykkyläinen, Marjaana Tykkyläinen, Matti Tykkyläinen ja Niilo Tykkyläinen**. Sihteerinä jatkaa Niilo, varapuheenjohtajana Marjaana ja taloudenhoitajana Antero, Tykkyläisiä kaikki.

Toimintasuunnitelma noudattelee edelleen samaa linjaa. Sukukokousten välillä lähetetään vähintään kerran vuodessa jäsenlehti kaikille jäsenille ja muille tiedossa oleville sukulaisille. Sukuseuran kotisivut uudistetaan. Kotisivujen kehittämisen otti tehtäväkseen **Mika Luoma-aho**. Sukuneuvostossa käydään ensin keskustelu evästyksiksi Mikalle.

Kuva. Sukuneuvoston sukupuu. Jäsenet alarivillä. Ylimmällä Haapalahden Tykkylän tilan isäntä Mikko Heikinpoika Tykkyläinen. Sukuohjelmisto käyttää sukupuissa naisten tyttönimiä.

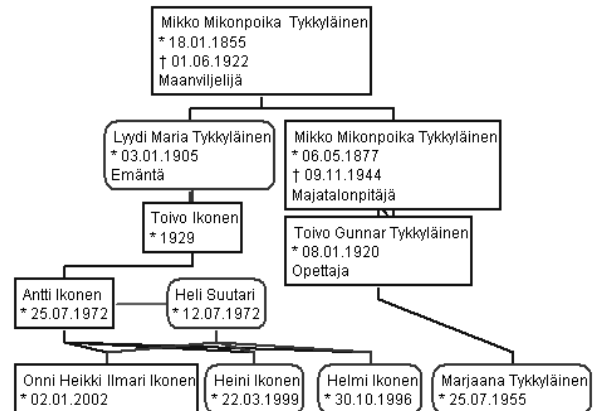
Lasten työpaja tuotti avaruusaiheisen näytelmän

Sukuseuran virallisen ohjelman ajaksi järjesti Marjaana nuorille työpajan. Kokouksen jälkeen saimme nauttia työn tuloksista. Oli synnytetty näytelmä kuuraketista, joka joutui epäkuntoon. Avaruusaluksen henkilökunta oli kuitenkin kekseliäs ja korjasi tuota pikaa vian. Niin avaruusalus pääsi jatkamaan makaansa. Näytelmän ohjasi Marjaana Tykkyläinen

Kuva. Näytelmän päähenkilöt vasemmalta: Heli Ikonen o.s. Suutari, Onni Ikonen, Heini Ikonen, Helmi Ikonen ja Marjaana Tykkyläinen.

Kuva alla. Näytelmän henkilöiden sukupuuta, Yhteinen esi-isä on Mikko Mikonpoika Tykkyläinen eli Iljan Ukko-Mikko s. 18.1.1855 – 1.6.1922

Erkki Ikonen esitteli erilaisia soittimia

Erkki piti havainnollisen esitelmän erilaisista ja vähän tavallisista poikkeavistatkin soittimista. Musiikkinäytteet olivat suoraan kansakoulun Vilho Siukosen laulukirjasta. Hän soitti keittiöasioilla, viisikielistä kanteletta jousella, puhaltimien suukappaleilla, viheltämällä käsien avulla ja soitti ilman käsiä suullaan ja "soitti suutaan" eli kertoi äänen synnystä eri soittimilla.

Kuva. Erkki esittelee keittiöasioista kootun soittimen. Erkin soolosoittimena ovat keittilasit ja häntä säestää vaimo Kirsti keittiövadeista ja kulhoista kootulla soittimella. Pöydällä odottaa esittelyvuoroaan joukko muita soittimia ja soitinten osia.

*Kuvat yllä. Sukukokous oli "laulava kokous".
Laulettiin sota-ajan lauluja ja erityisesti Karjalaisten
laulu ja Karjalan kunnalla laulettiin seisaalleen
nousten.*

*Kuva. Säestyksestä vastasivat useat henkilöt.
Kuvassa Erkki Ikonen säestää mandoliinilla, Heli
Ikonen pianolla ja Antti Ikonen viululla.*

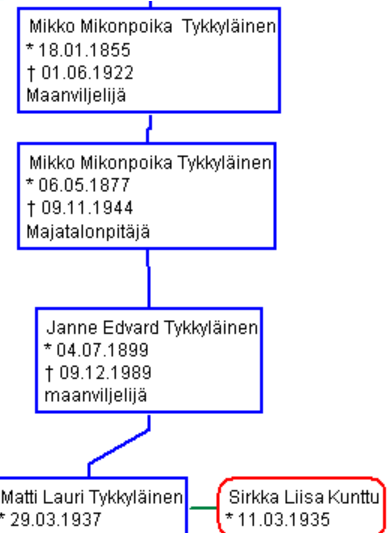

*Kuva. Sukukokouksen kaukaisimmat osanottajat
olivat Melina Alexopoulos 2 v suoraan Yorkista
Britanniasta ja mummo Saara Tykkyläinen
Alexopoulos Patraksesta Kreikasta.*

Kaikki evakot eivät voineet palata koteihinsa

Kaikki Enon talvisodan evakot voivat palata koteihinsa sodan päätyttyä. Ilomantsin evakoiden kodeista pieni osa jäi luovutetulle alueelle, eikä kotiin ollut paluuta. Kaiken kaikkiaan Neuvostoliitolle luovutetulta alueelta jäi noin 400 000 evakkoa ilman paluuta entiselle kotipaikalleen. Heillä evakkoreissuja oli kaksi. Ensimmäinen oli talvisodan evakkoreissu, josta tuli yli kahden vuoden mittainen. He pääsivät palaamaan Karjalaan jatkosodan hyökkäysvaiheen jälkeen vuonna 1942. Monet talot olivat tuhoutuneet, mutta se ei lannistanut karjalaisten elontahtoa. Toinen pysyväksi jäänyt evakkoreissu tuli sitten vuonna 1944, jolloin osittain jäätiin venäläisten jalkoihin.

Yksi tällainen evakko on sukuseuramme jäsen Sirkka Tykkyläinen, o.s. Kunttu. Kirjoituksessaan hän kertoo kokemuksistaan

Kuva. Sirkka Tykkyläinen, o.s Kunttu

Sirkka Tykkyläinen

Muistelmia evakkoajoilta v.1939-40

Kotini oli Karjalan Kannaksella Viipurin pitäjässä Yläsommeen kylässä. Siellä olivat esivanhempani asuneet monen sukupolven ajan. He olivat rakentaneet kodit ja raivanneet pellot ehkä jo 1700-luvulta lähtien.

Lähtökäsky tuli itsenäisyyspäivänä.

Joulukuun 6. päivä 1939 muutti kaiken. Vietettiin Suomen itsenäisyyspäivää. Silloin tuli käsky: "Jokaisen oli lähdettävä heti, viimeistään kahden tunnin kuluttua." Kyläpoliisi ajoi polkupyörällä talosta taloon jakaen hänelle annettua määräystä. Mukaan sai ottaa vain eväsrepun selkään. Käsissä ei saanut olla kantamuksia. Lisäksi kerrottiin, että kahden viikon kuluttua päästään takaisin kotiin. Siihen luotettiin. Kyllä kaksi viikkoa ollaan vaikka aidan vitaksena – sanottiin.

Lähempänä rajaa asuvien kylien ihmisten ja eläinten oli lähdettävä aikaisemmin pakomatalle. He joutuivat elämineen lepäämään matkalla.

Meidänkin navetta ja liiteri olivat täynnä väsyneitä eläimiä. Hoidimme hätäntyneitä eläinpakolaisia. Me lapset kannoimme niille heinää ja vettä. Meidän lehmät lähetettiin evakkoon aiemmin. Venäläiset etenivät nopeasti Suomen rajaa kohti. Viipuria jo pommitettiin. Viimeiseen asti kylämme asukkaat toivoivat, ettei sotaa tulisi.

Lähtö kodista 1939

Joulukuinen päivä oli valjennut kun lähtökäsky annettiin. 16-vuotias veljeni oli hevosella lähtenyt heiniä hakemaan neljän kilometrin päässä olevasta ladosta. Hän lähti aikaisin aamulla, eikä tiennyt lähtökäskystä. Meille tuli hätä. Missä hän viipyy? Lopultakin veljeni tuli heinäkuormineen. Kuorma purettiin kiireesti. Hevonen odotti reen edessä valmiina lähtöön. Vaatteita puettiin päälle ja evästä tungettiin reppuihin. Niin oli määräys ja niin tehtiin. Nelivuotias (minä) ihmetteli, mitä tämä kaikki on. Seisoin tuvan pöydällä. Äiti puki kiireesti vaatteita ylleni. Seisoin aivan tönkkönä monesta vaatekerrasta. Sitten rekeen koko perhe. Muutama

naapurikin mahtui kyytiimme. Kotikylämme halki kulkeva tie oli täynnä pakoon lähteneitä. Monet kulkivat rekipelillä, olihan jo satanut lunta. Useimmat kulkivat kuitenkin kävellen. Kilometrien pituinen evakkojono eteni kohti rautatieasemaa kuin surusaatto. Kuka olisi osannut mitata sitä murheen määrää, jota evakot kokivat silloin. Minne oli matka? Ei tiedetty. Oli sellainen matka, jota ei oltu suunniteltu, ei meno- eikä paluumatkaa. Sinne jäi koti kaikkineen, tuttu piha ja kaunis kotiseutu.

Iltahämärissä saavuimme asemalle. Meidät lastattiin pimeisiin härkävaunuihin. Vaunujen lattialle oli levitetty olkia. Vaunun keskellä seiso kamina. Sotilaat kiirehtivät meitä ja auttoivat korkeisiin vaunuihin. Kömmä pimeässä vaunun nurkkaan. Äiti ja sisko tulivat viereeni. Pelkäsin. Ihmiset itkivät ja valittivat ääneen. Monet rukoilivat. Pienet lapset itkivät. Vaunu lastattiin täyteen. Lopulta vaunun ovi paukahti kiinni. Juna lähti. Minne meitä viedään? Kukaan ei kertonut. Junan kulku oli hidasta ja vaarallista. Aina oli pelko pommituksista. Joskus juna pysähtyi ja seiso useita tunteja metsätaipaleella hälytyksen vuoksi. Montakohan vuorokautta matkasimme pimeässä härkävaunussa? Lopulta juna pysähtyi eräälle asemalle, jossa meille annettiin ruokaa ja saimme jaloitella ulkona. Taas matka jatkui. Jostain saimme tietää, että Keski-Suomeen viedään. Korpilahdelle saavuttiin eräänä yönä. Muutamien päivien kuluttua saapui talojen isäntiä hevosineen meitä evakkoja hakemaan. Kolme perhettä, jotka olimme naapureita, määrättiin Raidanlahden kylään hataraan muonamiehen mökkiin. Mökki oli kylmä ja ahdas. Sopa ja yhteinen kohtalo auttoivat kestäämään. Jouluku -39 vietettiin kotia ja kotiseutua muistellen. Ei ollut yhtään lahjaa, ei edes kynttilää. Lauloimme yhdessä joululauluja ja virsiä. Jouluruokana oli ruispuuroa, johon talon emäntä antoi jauhoja. Aikuiset kävivät töissä maalaistaloissa ja lapset oppilaina Oittilan kansakoulussa.

Takaisin koti-Karjalaan kevättalvella 1942.

Talvisota loppui maaliskuussa 1940. Sodan jälkeen oli kylät ja talot puhdistettava. Monet kylämme asukkaista saivat luvan mennä talkoovoimin kunnostamaan paikkoja. Ikämiehiin kuuluva isäni ja vanhin siskoni saivat myös luvan lähteä talkoisiin autioituneeseen kotikylään 1941 syksyllä.

Karjalan Kannaksen asukkaat alkoivat saada lupia kotiinpaluuta varten. Äitini, siskoni ja minä palasimme maaliskuussa 1942. Se päivä on painunut mieleeni. Astelimme peräkanaa asemalta kotikylälle. Tiet olivat ummessa, koska lunta oli paljon. Kulkijoita vähän. Matkaa asemalta kotiin oli lähes kymmenen kilometriä. Siskollani ja minulla oli kassit käsissä. Äidillä oli reppu selässä, kassi ja viiden litran maitoastia käsissä. Äidillä oli jotenkin kiire. Sodan tuhoista käsineitä taloja törötti siellä täällä. Jotkut talot olivat kuitenkin säästyneet pommitukselta. Lähestyimme kotiani ja näimme omin silmin, että kotimme oli pommituksissa palanut maan tasalle. Siinä seisoimme sumuisena maaliskuun päivänä. Aitta ja talli olivat paikoillaan. Hevonen hirnahti ja lehmät ynisivät kun kuulivat äidin äänen. Eläimet oli aikaisemmin palautettu evakosta ja siskoni hoiti niitä. Muistivatko entisen hoitajansa lähes kahden vuoden takaa.

Aluksi asuimme sedan talossa. Heidän kotinsa oli säästynyt ehjänä. Sitten rakensimme huoneen aittaan, johon muutimme asumaan. Uutta taloa varten hankittiin metsästä puut ja sahattiin laudoiksikin, mutta uutta taloa emme ehtineet rakentaa.

Kevät saapui Karjalaan, Käki kukkui kauniisti. Kunnostettiin peltoja. Oli paljon kulottamista, koska pellot olivat kaksi kesää kesantona. Me lapset saimme olle kulottamassa ja vahtimassa tulta. Syksyllä saatiin ruoat jo omasta takaa, mm. viljaa, perunaa ja juureksia. Riihi oli säästynyt sodalta, joten vilja puitiin riihessä ja jyvät jauhatettiin Nuoraan myllyssä. Keitettiin uutispuuroa ja paistettiin perunapiirakkaa.

Muistan, miten äiti ja isä ahkeroivat pitkiä päiviä. Olihan jälleen aloitettava alusta. Elämä oli puutteellista, mutta jotenkin onnellista. Oltiinhan kotona taas. Kesällä kerättiin mansikoita mäenkumpareelta. Mustikoita ja puolukoita kasvoi Karjalan Kannaksella runsaasti. Sunnuntaisin kylän väki kokoontui hartaushetkeen, johon puhujaksi saapui Viipurin maaseurakunnan pappi.

Kouluni alkoi Porlamin kansakoulussa, johon matkaa kertyi yli viisi kilometriä. Oman kylämme kansakoulu pommitettiin ja myöskin nuorisoseuran talo paloi talvisodassa. Koulua oli mukava käydä. Opettaja oli ihana, mutta joutui sotatehtäviin ja

saimme sijaisen. Opittiin kuitenkin lukemaan ja laskemaan. Koulumatkaa oli mukava kulkea ystäväni Irenen kanssa. Irenen isä kuoli pommituksessa kun oli palaamassa lomalta rintamalle. Hänen äitinsäkin kuoli pian tämän jälkeen, joten Irene ja hänen kolme nuorempaa veljeään joutuivat Ruotsiin sotalapsiksi. Kaipasin heitä. Ilonpilkauduksiakin sattui. Pienistäkin asioista osattiin iloita. Keväällä syntyi varsa, jota kutsuimme Leimuksi. Siitä oli meille paljon iloa. Leimu oli kaunis liinakkovarsa. Sillä oli vaaleas kiharainen häntä ja harja. Se hyppeli ja ilakoi emonsa ympärillä kotipihassa. Pikku varsa oli elämän riemua täynnä. Se ilo tarttui meihinkin.

Toinen lähtö evakkoon 1944

Pelko tulevasta asui ihmisten mielissä. Vaikka elämä asettui jo jokseenkin raiteilleen, ei tiedetty, miten kaikki jatkuu. Kuului aina pelottavia huhuja ja ennustuksia. Muistan lapsena kuulleen ennustuksen: "Kun sireenit kukkivat, joutuvat karjalaiset lähtemään kodeistaan". Tuntui pahalta moiset ennustukset. Oli kaunis alkukesäkin. Rajan takaa alkoi taas kuulua tykkien jyskettä. Juhannusviikolla levottomuus alkoi. Jälleen kyläpoliisi ajoi pyörällään viemään käskyä: on lähdettävä heti.

Venäläiset pommittivat Viipuria. Asuimme Viipurista 15 km lounaaseen. Viipurin kautta ei saanut enää mennä. Keräsimme evästä ja vähän vaatetta mukaan. Isällä oli tärkeä tehtävä asemalla emmekä voineet jäädä häntä odottamaan. Possu päästettiin ulos, lammas karitsoineen otettiin mukaan. Leinuvansa jäi yksin talliin, koska Leimun emo oli isän mukana asemalla. Naapurit karrikuormineen olivat jo matkalla. Lähdimme kodista kävellen isää vastaan. Muutaman sadan metrin päähän ehdimme, kun rajan suunnasta tuli lentolaivue ulisten meitä kohti. Noin kuusi tai seitsemän konetta lähestyi meitä ja alkoivat ampuu lentokoneesta meitä. Muutamat koneet pudottivat pommeja lähimaastoon. Oli kauhea jyske. Juoksimme suuren kiven taakse suojaan. Kivi rapisi kuulista. Rukoilimme äidin kanssa, että meihin ei osuisi. Taivaassa kuultiin rukouksemme, eikä kukaan meistä haavoittunut. Isäkin tuli. Hevonen oli aivan vauhkoontunut. Isä haki Leimun varsan tallista ja satoi aisaan narulla. Sitten kiireesti pakoon. Oltiin taas kaikki yhdessä. Muutaman kilometrin päästä nousi samanlainen pommikonelaivue yllemme. Kauhea jytkinä jälleen. Mentiin kiireesti metsään piiloon. Siellä oli paossa

jo tuttujakin. Sotilaat marssivat rintamalle päin. He kiirehtivät meitä ja huusivat. "Älkää pysähtykö, venäläiset ovat lähellä". Lammasemo ja karitsat piti jättää metsään. Leimu-varsa jaksoi urheasti emonsa rinnalla. Minä pienimpänä sain istua kuorman päällä. Ensimmäinen yö levättiin taivasalla tiheässä koivikossa. Aamulla aikaisin jatkettiin taas pakomatkaa. Nyt kuljettiin evakkohevosjonossa. Välillä oli kuitenkin hevosten levättävä. Juhannusaattona päädyimme Luumäelle. Satoi ankasti vettä. Nukuimme yön kärryn alla. Oli kylmä ja nälkä. Leimu-varsaakin oli jo väsynyt. Se sai ravinnon emänsä maidosta ja siksi se jaksoi. Kun pysähdyttiin, se kävi makuulle. Isä, äiti ja siskoni kävelivät koko matkan Karjalan kodista Luumäelle kärrin vierellä.

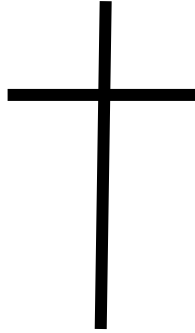
Muutaman päivään kuluttua meidät määrättiin asemalla seisovaan junaan, joka lähti länteen kohti Poria. Sieltä meidät kuljetettiin Leineperiin entiselle emäntäkoululle. Siihen majoitettiin toistakymmentä perhettä. Siellä kävimme yhden lukuvuoden koulua. Sairastuin siellä hinkuyskään, jota oli liikkeellä. Kotiin Karjalaan oli vanhemmillani ainainen ikävä. Vanhat ihmiset sanoivat: "Pääsemmeköhän enää koskaan Karjalaan?" Vuonna 1945 meidät sijoitettiin Lohjan pitäjään. Maat annettiin viljeltäväksi ja jonkinlaista metsääkin. Ei kuitenkaan Karjalan veroista. Alkoi taas rakentaminen. Työ auttoi unohtamaan suuren vastoinkäymiset ja murheet.

Toivon, että tämä kertomukseni valaisisi edes vähän siirtokarjalaisten eli evakkojen kohtaloa. Meitä, jotka jouduimme pakon edessä jättämään kotimme ja kotiseutumme, oli noin 400 000 ihmistä. Minä olen yksi heistä. Onhan mukaan luettava myös eläimet, jotka joutuivat samoin evakkotaipaleelle. Vanhemmata ihmiset olivat ja ovat yhä sitä mieltä, että oikea koti oli vain Karjalassa.

Uni Karjalasta:

Ken on Karjalan kummuilla syntynyt,
ken on kasvanut Karjalan mailla,
sen kaskiin peltonsa kyntänyt,
sen laaksoissa lapsena leikkinyt,
hän aina on Karjalaa vailla.
Tää Karjalan kansa ei milloinkaan,
voi kotinsa kaihoa voittaa.
Kun kaihon on säveltä rinnoissaan
sille Karjalan kantele soittaa
(A.Johansson)

Täältä puolehen ylhäisen maan

Terttu Liisa Annikki Korkalainen

o.s. Tykkyläinen

14.6.1929 – 23.6.2009

Liisa syntyi Janne ja Hanna Tykkyläisen perheeseen Enonsalolla toisena lapsena. Hän eli lapsuutensa ja varhaisnuoruutensa 9 -lapsiseksi kasvavan perheen vanhimpana tyttönä ja oli muiden vanhimpien sisarustensa kanssa jo varhain ottamassa osaa perheen töihin. Liisa oli perheen kanssa talvisodan aikana evakossa Ylihärmässä yhdessä äidin ja kuuden sisaruksen kanssa. Sota-aika ja sen jälkeinen pula-aika oli työntäyteistä puutteellisissa ja monella tavalla epävarmoissa oloissa. Liisa muisteli kuitenkin kotona vietettyä lapsuus- ja nuoruusvuosia lämmöllä ja kaipasi pois muutettuaan kotia ja nuorempia sisarusiaan.

Elämäntyönsä työelämässä hän teki kaupan alalla osuuskaupoissa. Hän aloitti Ruokolahden Osuuskaupassa Vuoksenniskalla, josta hän muutti Nurmekseen Jukolan Osuuskauppaan ja edelleen Lieksaan Pielisjärven osuusliikkeeseen. Sieltä hän jäi eläkkeelle jalkineosaston hoitajan tehtävistä.

Liisa avioitui Lieksaan muutettuaan kotikylän pojan Esko Korkalaisen kanssa ja perusti kodin Lieksaan. Perheeseen syntyi kolme lasta. Lapsenlapsia syntyi yhdeksän.

Liisalle lapset olivat hyvin tärkeitä. Jo lapsuudenkodissaan hän helli nuorimpia sisarusiaan ja suunnitteli opiskelua lastenhoidon alalla. Liisan muistotilaisuudessa hänen lapsenlapsensa Riikka muisteli koskettavalla tavalla

ensimmäisiä kokemuksia mummosta. Muistot liittyivät Riikan nuoremman siskon syntymään, kun mummo valmisti Riikkaa kohtaamaan uuden pikkusiskon synnytyslaitoksella.

Niilo Tykkyläinen
Pikkuveli

Niilo Tykkyläinen

Muisteluja Liisa-siskosta

Viime kesänä pois nukkuneen Liisa-siskon muisto elää erikoisen lämpimänä. Hän oli varttumassa neitoseksi kun me pienimmät synnyimme. Hän muutti kotoa 18-vuotiaana työelämään ja lämpiminä ovat säilyneet ne muistot kun hän tuli käymään kotona ja toi monenlaisia lahjoja ja hyödyllisiä tavaroita, joita kovana pula-aikana ei muuten ollut mahdollista hankkia.

Liisan ollessa vielä kotona nuoret kokoontuivat usein viettämään yhdessä hauskaa. Lapsuuden kavereita ja yhteisiä seuraleikkejä hän usein muisteli.

Kun Liisa täytti 75 vuotta v. 1984, muistelimme laulamalla Liisan ikävää kotiin, joka oli "ahdas, mutta ei rakkaudeton".

Liisan koti-kävä

Sävel: Bellman, On neitonen kaino armainen

Olit neitonen nuori herttainen,
kun Onnilta kutsun sait
rannalle vuolaan Imatran,
Vuoksenniskalle piikomaan.
Niin kauas pois sun kulkusi vei,
koskaan takaisin tuonut se ei.
Kaupan alalle antauduit
ja Lieksaan sä pesäsi teit.

Jäi taaksesi koti kultainen,
lapsia puolillaan
Vanhin jo komea nuorukainen,
nuorimmat vauvoja vain
Oli sodasta tuskin hetkinen vain,
ja evakkomatkasta tuokio vain
Puute ja köyhyys seurana ain,
silti kotihin ikävöit vain.

Oli tupa niin siisti ja puhtoinen
ja liesi sen lämpöinen
Oli lattia uuden hohtoinen
se myöhemmin maalin sai
Se karasluudalla kuurattiin,
seinät havuilla ripsuttiin,
postelit oljilla täytettiin,
havut portaille vaihdettiin.

Kuva. Irja, Niilo ja Aarne Liisa-siskoa vastassa Kinttumäellä linja-autolta kesällä 1951

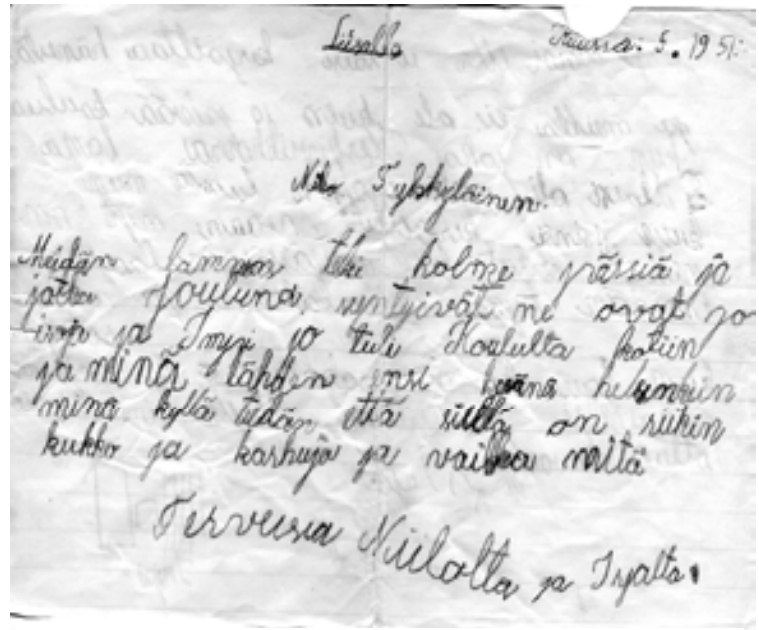
Oli siellä sun armaat ystäväs'
monet heistä jo muistoja vain
Seillä iltoja yhdessä vietettiin
kesä nuoret kun yhtehen sai.
Siellä karttupiiloa leikittiin,
ja heinähäkkiä nuorittiin
ja viimeistä paria uunista
ulos innolla ajettiin.

Vaikk' kauaksi pois sun tiesi vei
usein kotiin sä palasit.
Kun äidille posti sun kirjees toi
oli viesti se mieluinen
Toit juhlaa meille arkehen
loit muistot elinikäiset
monet kauniit hetket lapsuuden,
niitä muistoja unhoita en

Tulit jouluksi aina kotihin,
se juhla ol' juhlatin
Sulla ain oli lahjat runsahat,
joita pukilta lapset sai
Oli kirjat pelit ja jalkineet
leikkiautot ja pingikset
Niin monet lahjat ihanat,
joulumieli ol parhaimmillaan.

Helsingin matka

Liisa näki paljon vaivaa ja käytti rahojansa meidän nuorempien sisarusten matkoihin. Mieliinpainuvin oli matka Helsinkiin vuonna 1951, jolloin olin 7-vuotias. Liisa valmisteli matkaa mm antamalla lahjaksi Korkeasaaren eläintarhasta kertovan kirjan. Ohessa Liisalle lähettämäni kirje toukokuulta 1951, jossa näkyy Helsingin matkan odotus. ”..minä lähdän ensi kesänä helsinkiin minä kyllä tiedän, että siellä on riikin kukko ja karhuja ja vaikka mitä..”

Kuva. Kirje Liisa-siskolle keväällä 1951. Liisa talletti joukon meidän perheemme kirjeitä. Marja-tytär on palauttanut ne lähettäjilleen.

Helsingin matka 1951

Sävel: Yö kaivopuistossa

Varmaan ikäni mä muistan sen kesän kauniin varhaisen lapsuuden Kun matkattiin junalla Helsinkiin Suomen pääkaupunkiin Siitä joulusta asti jo puhuttiin ja Korkeasaaresta luettiin kirjeitä Liisalle laitettiin ja lähtöä ootettiin.

Oli Aune jo melkein neitonen Matti vielä keskenkasvuinen, Aarne ykstoista täyttänyt ja Niilo ihan pikkuinen Sinä olit ainoa aikuinen, vielä itsekin nuori neitonen. Oli siinä Liisalla katrasta, pitää kasassa.

Yöllä oli junassa tunnelmaa kun matka oli pitkä ja vaikea Kuuden hengen loosissa, paha oli nukkua Vihdoin perille saavuttiin isoon hotelliin asetuttiin Kaikki oli suurta ja mahtavaa, sitä voinut ei uskoa

Oli Helsinki suuri ja mahtava, hirveän paljon autoja.

Oli niin komiata matkustaa raitovaunussa. Käytiin Korkeasaaresta suuressa eläintarhassa. Matka sinne tehtiin torilta vesibussilla.

Oli siellä melkonen meininki Kun apinat toisiansa ajeli Karhut upeassa linnassaan keskenään tappeli. Riikinkukot pyrstöjään levitti, kilipukki kalliolle kiipesi. Leijonat isoissa häikeissään laiskoina loikoili.

Päättyihän se matka aikanaan piti lähteä kotiin palaamaan Mikko veli Riihimäellä tavattiin sotilaspuvussaan. Kotona matkaa muisteltiin ja koulussa aine kirjoitettiin: kuinka suuri onkaan Helsinki Suomen pääkaupunki

Toivo Ikonen 80 v 12.9.2009

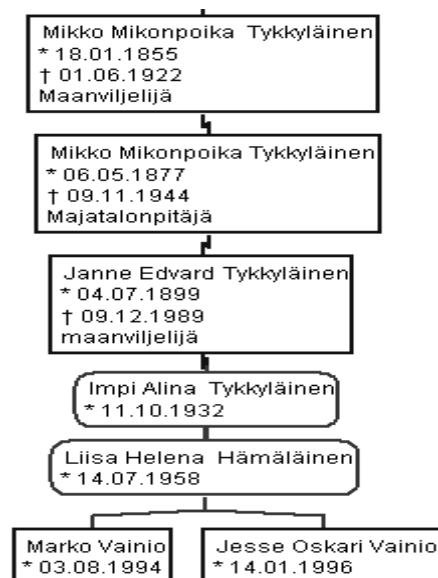
Tykkyläisten sukuseura muisti pitkäaikaisen puheenjohtajansa Toivon merkkipäivää ennakoiden Laukaan sukkokouksessa heinäkuussa. Kuvassa Toivo puhuu sukkokouksväelle Laukaassa Hotelli Vuolakkeessa

Marko Vainion rippijuhlat Kirkkonummella 29.8.2009

Kuvassa vasemmalla Markon pikkuveli Jesse Vainio, mummo Impi Hämäläinen, Marko kukitettuna ja äiti Liisa Reinders Kirkkonummen kirkon pihassa

Kaksoissynttärät Rahkeella 1. elokuuta 2009

Saara Tykkyläinen-Alexopoulos 70 v 3.8.2009

Eeva Sjögren 60 v 20.5.1949

Saara ja Eeva - molemmat o.s. Tykkyläinen - viettivät yhteistä synttärjuhlaa Rahkeella Uimaharjun tuntumassa. Saara täytti 70 vuotta 3.8.2009 ja Eeva 60 vuotta 20.5.2009. Eeva tuli juhliin kotoaan Tukholmasta ja Saara kotoaan Kreikan Patraksesta.

Juhlia vietettiin Rahkeella Saaran ja Eevan lapsuuskodissa. Näissä juhlissa oli mukana kolmisenkymmentä sisarusta, puolisoa, lasta, lastenlasta ja tyttö- ja poikaystävää. Kaikki he olivat viettämässä juhlaa ja kesälomaa tässä tutussa vanhempien lapsuudenkodissa.

Sisarusten ja heidän lastensa perheiden kokoontumisella Rahkeella on monikymmenvuotiset perinteet. Jokaisella perheellä on talossa tai välittömässä läheisyydessä oma "kolonsa". Niitä on talossa eri huoneissa kahdessa eri kerroksessa, vanhassa asunnoksi muutetussa riihessä ja muutamassa erillisessä mökissä pihapiirissä. Perhepiirin ulkopuolelta vieraina oli kolme serkkua ja kaksi puolisoa. Osanottajia oli

Kuva. Päivän sankarit Saara ja Eeva ottavat vastaan onnitteluja.

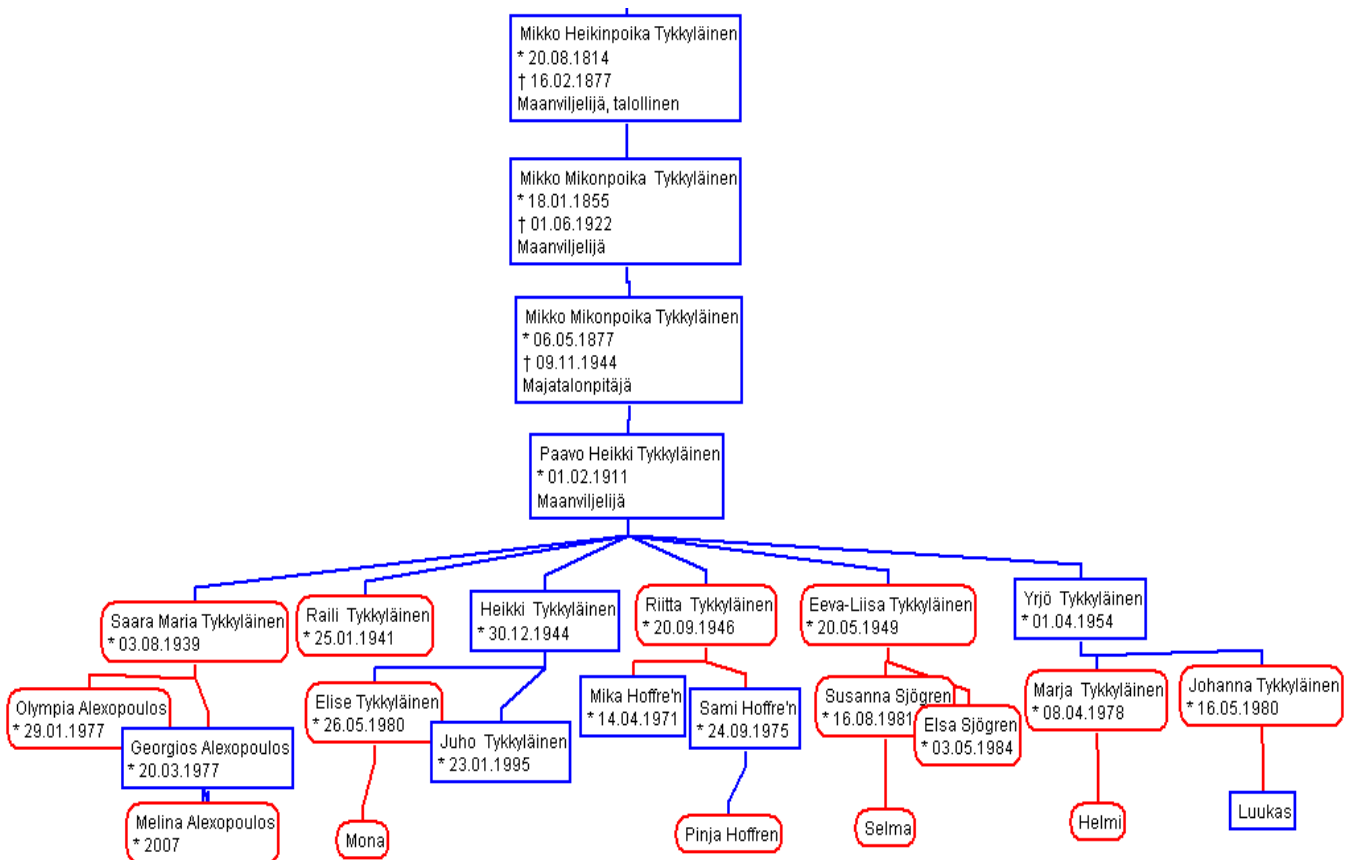
saapunut Kreikasta, Britanniasta, Ruotsista, Tanskasta, Singaporesta ja Suomesta. Onnittelulaulut laulettiin ainakin suomeksi, kreikaksi, ruotsiksi ja ehkäpä muillakin kielillä.

Kuva. Sisarukset - Paavo ja Irja Tykkyläisen lapset Saara Tykkyläinen-Alexopoulos, Raili Tykkyläinen, Heikki Tykkyläinen, Riitta Hoffren ja Yrjö Tykkyläinen. Kuvasta puuttuu Railin ja Heikin välistä Vesa Sarola.

Kuvassa paikalla olleita päivän sankareiden lapsia ja lastenlapsia.

Kuva. Paikalla olleiden sukupuu. Päivänsankareiden isoisä Mikko Mikonpoika muutti Rahkeen tilalle asumaan vuonna 1937. Paavo perheineen muutti sen jälkeen tilalle. Kuvasta puuttuu Helmin äiti Marja.

Juotu mieleen yks suakkuna Rahkeella

Juhlapäivän sankarin Eevan ja Impi-serkun tapaaminen sai serkukset muistelemaan Eevan syntymää 60 vuotta sitten. Impi oli silloin 17-vuotias neitonen, jolla oli jo monien vuosien kokemus kaikista kodin töistä, kuten lehmien hoitamisesta, leipien, vehnästen ja piirakoiden paistamisesta, lasten hoidosta ynnä muusta. Niinpä Impille kuten muillekin samanikäisille tytöille oli kysyntää naapureissa ja sukulaisissa kun tarvittiin apua sairauksien tai lasten syntymisten vuoksi. Niinpä Impi oli piikomassa myös Rahkeella Paavo-sedän ja Irjan kotona kun Eeva-vauva syntyi vuonna 1949.

Lapsethan synnetyttiin tuohon aikaan kotona ja synnytyksessä tarvittiin apuna kätilöä. Kun lapsen syntymän laskettu aika oli käsillä, tuli Impillekin viesti Rahkeelta tulla avuksi, kun uusi vauva oli tulossa. Kätilönä oli silloin kätilö Nyysösen, joka asui Kaltimossa, nykyiseltä nimeltään Enossa. Impi tunsu Nyysösen ennestään, kun oli ollut jo monessa talossa piikomassa synnytyksiä Nyysösen kanssa. Nyysösen arveltiin käyttävän väärin lääkkeitä ja hänen oli todettu olevan hiukan muissa maailmoissa. Häneen suhtauduttiin hiukan varauksella.

No. Eeva syntyi reippaana tyttönä ja kätilö poistui tavalliseen tapaansa. Kätilöiden piti muutaman päivän päästä käydä uudelleen toteamassa äidin ja lapsen tila ja niinhän Nyysösenkin tuli Kaltimosta junalla ja jäi

Kuva. Eeva ja Impi muistelevat Eevan kuumaa kylpyä kätilö Nyysösen kourissa sateen sattuessa sateessa. Sateenvarjoa pitelee Niilo-serkku

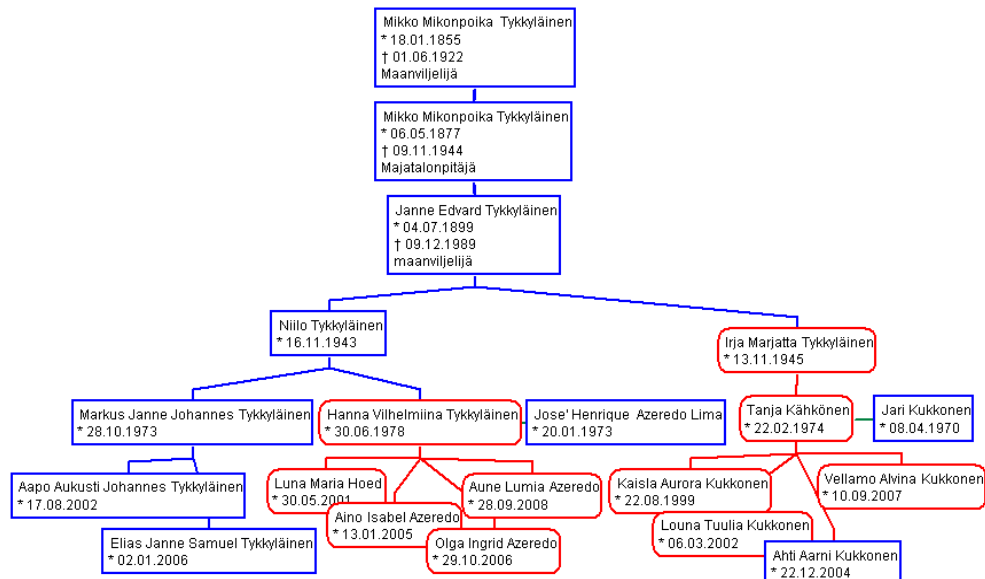
Rahkeen seisakkeella pois. Tällä kertaa hän vaikutti hiukan "sekavalta" ja arveltiin hänen taas olevan lääkehumalassa. Impi tarkkaili, kun Nyysösen valmisti lapselle kylvyn vannaan. Hän kaatoi vannaan kuumaa vettä ja otti sitten lapsen ja aikoi panna lapsen kylpyyn. Impi huomasi, että vesihän on ihan liian kuumaa lapselle ja huomautti siitä hädissään Nyysöselle. Nyysösen suutahti ja kastoi lapsen veteen. Siitäpä lapsi parahti itkuun. Irja-äiti tietenkin huudahti hädissään kamarista, että mikä nyt on lapselle tullut. No, onneksi lapselle ei aiheutunut mitään pysyviä vammoja, mutta tapaus jäi mieliin. Semmonen suakkuna. Sitä on kerrattu usein silloin kun Eeva ja Impi ovat tavanneet.

Serkukset kohtasivat kesälomalla

Kesä on lapsillekin lomailun aikaa. Kontiolahden Heranimellä kohtasivat serkut ja pikkuserkut Kajaanista, Helsingistä ja Kontiolahdelta. Pyrähtivät yhtä aikaa Irja-mummon kesämökille. 10

lasta kolmesta eri perheestä. Lapsia kaitsivat isät ja äidit Markus Tykkyläinen, Tanja ja Jari Kukkonen sekä Hanna ja Jose' Azeredo. Irja mummo ja Niilo-ukki katselivat päältä.

Kuva. Takarivistä vasemmalta Louna ja Ahti Kukkonen, Elias ja Aapo Tykkyläinen, Luna Hoed ja Aune Azeredo, eturivissä Olga ja Aino Azeredo, Kaisla ja Vellamo Kukkonen. Iisak Tykkyläinen oli kotona äidin luona

Kuva. Näiden lasten esi-isä 5. polvessa on Iljalan talon isäntä Mikko Mikonpoika Tykkyläinen.

Toivo Tykkyläinen 90 v 8.1.2010

Sukuseuramme kunniajäsen Toivo Gunnar Tykkyläinen juhli 90-vuotissyntymäpäiviään Parikkalan seurakuntakeskuksessa 10.1.2010.

Kuvassa päivän sankari Toivo vaimonsa Eevan kanssa juhlapaikalla

Kävimme Toivon syntymäpäivillä Parikkalan seurakuntakeskuksessa

Seurakuntakeskus oli täynnä Toivon perhettä, sukulaisia ja seurakuntalaisia. Tilaisuudessa lauloi Parikkalan seurakunnan **Eläkeikäisten kuoro, Virkut**. Seurakunnan **kirkkoherra Erkki Lemmetyinen** kiitti Toivoa monikymmenvuotisesta työstä seurakunnan monissa toiminnoissa. Hän kuvasi Toivoa ”seurakunnan palkattomaksi apupapiksi”. Hänen mukaansa ei seurakunnassa ollut juuri mitään tapahtumia, joissa Toivo ei olisi ollut aktiivisesti mukana.

Sukuseuran tervehdyksen kunniajäsenelle toi sukuseuran sihteeri **Niilo Tykkyläinen**. Hän kiitti Toivoa siitä suurenmoisesta työstä, jonka hän on tehnyt sukuseuran hyväksi laatimalla Tykkyläisten

sukuvideot. Näihin kuuluu neljä osaa jotka kertovat Toivon isästä Mikko Mikonpojasta, äiti Alinasta, Toivon sisaruksista ja viimeisin Toivon omasta elämästä. Kiitokset kuuluvat myös Toivon perheelle, joista Jouko ja toteuttanut teknisesti sukuvideot, Joukon poika Jukka tehnyt videoihin musiikin, Marjaana on sukuseuran varapuheenjohtaja ja Antero taloudenhoitaja.

Toivon lapset **Jouko, Kauko, Marjaana ja Antero** esittivät kuvin, laulun ja puhein Toivon elämän läpileikkauksen aina Uimaharjun kotipaikasta nykypäivään. Pojanpoika **Teijo Tykkyläinen** soitti sähkökitaralla omia sovituksia tutuista lauluista.

Poimintoja Anteron, Marjaanan ja Kaukon puheenvuoroista

Toivo syntyi Uimaharjussa Mikko Tykkyläisen perheeseen. Hän aloitti koulunkäynnin kiertokoulussa ja jatkoi sitten alakoulua Parsiaisen koulussa Enonsalolla. Hän harrasti maatalouskerhotoimintaa, kalastusta, pesäpalloa ja yleisurheilua. Hän osallistui jo poikavuosinaan isänsä majatalon kyytitöihin. Majataloon tuli usein vieraita, joita oli lähdettävä kyyditsemään vaikkapa yön selkään. Työ oli pojalle joskus raskasta ja usein kotiin osaaminen jäi sen varaan, että hevonen osasi kotiin vaikka kyytipoika olikin nukahtanut rekeen.

Suomen armeija kutsui Toivon palvelukseen heti talvisodan jälkeen aloikkaaksi Kontiolahteen. Sieltä hän joutui suoraan jatkosotaan. Palvelua Suomen armeijassa kesti yhteensä 4 vuotta 7 kuukautta ja 13 päivää.

Kuva. Mikko Mikonpoika Tykkyläisen perhettä 1920-luvulta. Toivo on kuvassa etualalla. Perheen nuorin lapsi Yrjö ei vielä ollut syntynyt.

Kuva yllä. Toivo taisteli viestiryhmän johtajana mm Kannaksella. Sodan aikana hän osallistui koulutustehtäviin, josta syntyi ajatus tulevasta ammatinvalinnasta. Kuvassa ryhmä Tykkyläinen rintamalla

Kuva oikealla. Toivo lomalla Rahkeella vuonna 1942

Otteita Marjaanan muisteloista:

"Sodan päätyttyä Toivo meni seminaariin pyrkivien valmennuskurssille ja pääsi Kajaanin seminaariin. Valmiina opettajana hän oli ensin lyhyen aikaa Sotkamossa Suovaaran koululla ja pian sen jälkeen valittiin Parikkalaan Rasvaniemen koulupiiriin.

Koulu oli aivan uuden valtakunnan rajan pinnassa, eikä uutta valtakunnan rajaa heti keritty merkitsemään maastoon. Rajankäyntikin kesti aikansa, joten öiseen aikaan jotkut uskaltautuivat hakemaan väärälle puolelle jäänyttä omaisuuttaan. Tieliikennettä koitettiin valvoa, siksi paikkakuntalaiset osasivat pitää henkilöllisyyspaperit mukana.

Tähän rajan läheisyyteen joutui Toivokin tottumaan. Hänen ystävänsä Eero Siitonen iloitsi Toivon saamasta virasta ja lähti näyttämään Toivolle Parikkalan maisemia ja kuljettiin lihja-autolla kohti kohti Saaren kirkkoa, kun tuli ennakoimaton seisahdus. Rajavartijat pysäyttivät auton ja alkoivat tarkastaa papereita. Toivo ei ollut osannut varautua tällaiseen tilanteeseen joten Siitosen tehtäväksi jäi puhumalla. selvittää hänet kuiville " A Siitoselt tull puhetta ko pappuu, kyll niist sitte alko rajamiehillkii jokkii sattu."

Niin sitten Intsilän koululle muutti nuori, salskea miesopettaja äitinsä kanssa. Kylällä se aiheutti säpinää, varsinkin jos talossa sattui olemaan naimaikäisiä tyttöjä. Tehtiin asiaa koululle ja lämpimäisiä "opettajan äidille" alkoi virrata.

Koulupiirissä oli myös nuoria naisopettajia, jotka panivat ilahtuneena merkille uuden työtoverin.

Opettajainkokouksiin laittauduttiin huolellisesti: hiuksia käherrettiin ja silkkisukat hankittiin vaikkamistä.

Turha on kuitenkin potkia tutkainta vastaan. Maitotinkataloa etsiskellessään Toivo osui Kuuselan pihaan. Ja Ukko Alprenillahan oli kaikkea mitä tarvittiin. Lehmiä - maitotinka järjestyi - ja kaksi naimaikäistä tytärtä Maria ja Eeva.

Alpren oli jo tyytyväisenä todennut, että uusi opettaja on parasta A1 luokkaa vävykokelasta ajatellen, joten rupesi tytöt joutamaan – marikkoja näyttämään vaikka kesken ahoksen puinnin tai lampaan kerihimisen." Eihän sitä uppo outuu laseta rajan pinnassa omissa huimenissaa mehtää ryssiin ammuttavaks." Kesä oli huonoin marjojen suhteen mies muistiin, mutta kun oikein ahkerasti käytiin niin jotain kellariinkin asti ylettyi. Opettaja alettiin nähdä Kuuselassa aika tiheään: tapetoimassa kammarin seiniä, heinänteossa, kauranleikkuussa, sonnanlevitoksessa, hankmoa ajamassa sekä perunan noponnassa ja ai miten se sapetti kylän muita tyttöjä ja varsinkin heidän äitejään.

Joulun alla vierailtiin sisko - Marian luona Helsingissä kihlojen hankinta reissulla. Seuraavana kesänä Kuuselan pihassa vietettiin juhannushäitä 23.6.1951, 59 vuotta sitten. Morsiamen kukkakimppu koostui kielloista, jotka oli aamulla sulhon kanssa poimittu. Maria sisko lauloi hääparille.

Kuva. Toivon ja Eevan häät Kuuselassa 23.6.1951. Talo oli rajavyöhykkeellä ja jokaisella vieraalla piti liikkumiseen nimismiehen lupa.

Eeva kutoi morsiamena ollessaan ryijyn, jossa esittäytyy kummankin toive isosta lapsikatraasta. Kaksitoista, saman verran kuin Toivon sisarusparvessa. Huhtikuussa syntyi esikoinen Jouko Kalervo. Eeva kotiutui laitokselta torstaina. Pieni perhe vietti ensimmäistä yhteistä iltaansa. Lammen rannat olivat jo sulat, usva kurotteli hienoja helmojaan hauraan jään päälle. Hämärä pidätteli pimeään tuloa yhä pitempään, ulkona tuoksui voimakkaasti kevät.

Tuohon aikaan radion iltahartaus lähetettiin joka toinen torstai. Tuo ilta oli juuri se joka toinen. Vastaanotin napsautettiin päälle, vauva tuhisi kapaloissaan. Iltahartauden puhuja tuntui asettelevan sanansa juuri heille: ”Kun nuori pari saa esikoisen kotiin, on kuin palanen taivasta laskeutuisi maan päälle.”

Vaikka Jouko oli kiltti ja hyvä juoninen vauva tultiin siihen tulokseen, että kahdentoista lapsen ihanteesta voitaisiin hiukan tinkiä, esimerkiksi puoleen. Lapsiluku alkoi täytyä kun Kauko Tapani syntyi toukokuussa, Anna Marjaana heinäkuussa ja kuopus Mikko Antero lokakuussa.

Kuuselan, kirkkomummolan heinäpellolle ja muihinkin töihin lähti siis aikaa voittaen Ruimulammen rannalta aika vahva saki. Ja talvella Ukko Alpren sai milloin tahansa reen täyteen porukkaa - lähtemään vaikka Kokkaselle veli-Tolvia tervehtimään.

Intsilän koulu oli rakennettu uusille sijoille, niinpä puutarha piti perustaa alusta alkaen. Istutettiin omenapuita, joiden sato säilyi kellarissa jouluun asti Kuuselan ukko kävi hevosella kyntämässä peruna- ja kasvimaan. Mansikoita istutettiin ja veljekset kasvattivat kuusentaimia maatalouskerholaisina.

Lähimmät naapurimme olivat asuntolan yläkerrassa asuvat opettajat ja koulun puolella häärivä keittäjä Olga Soikkeli miehensä Enokin ja kolmen lapsensa kanssa. Soikkeli nupopää lehmä Mukelo ja meidän sarviniekka Sumu jakoivat koulun navetan ja me kaksijalkaiset jaoimme ilot, surut ja saunavuorot. Olga keittäjä oli huumorintajuinen ja työteliäs. Eräänä heinäkuuisena päivänä Eeva oli tullut marjasta. Minä noin kolmevuotias istuin lattialla syömässä mustikoita pienestä kiposta. Olga pyörähti sisälle ja kyykistyi viereeni. Hän litisti yhden mustikan ja rötväsi sen mehulla naamani livahtaen karkuun. Pitkälle tihutyön tekijä ei ehtinyt, kun Eeva huomasi asian. Hän tempasi kourallisen marjoja, puristi ne rikki ja voiteli puolestaan Olgan kasvot ja kaulan siniseksi. Olga oli tikahtua nauruun mutta jatkoi matkaansa kaupalle niine hyvineen

kuuluttaen, että opettajan rouva se oli hänen naamansa koristanut.

Talviaamuna herättiin Toivon laitellessa pönttöuunien peltejä kiinni. Isä oli jo pulahtanut aamupesulla avannossa ja lämittänyt huoneet. Puita myö penskat haettiin liiteristä isolla vesikelkalla ja vettä vintattiin kaivosta. Ulkokuusi oli kaukana koulun puolella, joten komposti sai hiivansa lasten toimesta.

Lammen rantaan muodostui nuotiopaikka, joka oli kovassa käytössä. Hyvissä ajoin keväällä nuotiossa lämpesi tervapurnukka veneen voitelua varten. Tuhkaan haudatut perunat saivat parisenttisen, musta ja kovan kuoren. Syötävää sisusta ei paljon ollut mutta asian kimpussa askarointi oli mukavaa.

Eeva on aina ollut mestari keksimään kaikkea mukavaa, törsäämistä: Intsilässä koettiin monen monituiset lettukestit, munkin paistot, kotijäätelöt ja mukavat retket mustikkaan. Ensin veneellä lammen yli ja sitten jalkapatikassa Lammenopottaan. Kun lasten vuitti, litran muki oli täynnä tehtiin nuotio ja saatiin eväät ja limpsat.

Vuoron perään siitä ylenimme koulua alkamaan. Kalanmaksäilyä otettiin samasta lusikasta koko luokka ja Remosen Eevaa kiskottiin katonrajasta, puolapuilta alas terveystädin rokotettavaksi.

Vaikka koulumatkaa oli vain sata metriä myöhästyin melkein aina, ellen myöhästynyt niin ainakin eväät jäi kotiin tai päällystakin alta paljastui pelkkä laamapaita. Ja jos jonain päivänä kaikki olisi ollut kohdallaan niin nenäliina puuttui kumminkin tai sitten oli sunnuntai tai muu vapaapäivä.

Kaiken kaikkiaan vietimme hyvin onnellisen ja aurinkoisen lapsuuden. Huolekkaiden vanhempien hyvässä hoivassa. Kauniissa maalaismaisemassa, pienen turvallisen ja ystävällisen kylän asukkaina. Kirkkomummolan läheisyydessä, Anna-mummon, Alpren-ukon, Eino-enon, Irman, Enni-tädin ja muiden sukulaisten keskellä.

Näistä päivänpaisteisista yhteisistä vuosista en osaa kyllin kiittää hyviä vanhempiani.”

Kristillinen vakaumus

Hengellinen työ on rippikouluajoista lähtien ollut Toivon sydämenasia. Sota-aikana rintamalla hän osallistui raamattupiireihin ja kenttähartauksiin. Opettajavuosinaan Toivo kiersi kymmenet vuodet monenlaisissa hengellisissä tilaisuuksissa Sanan julistajana.

Hän osallistui pitkälle eläkevuosiin saakka Eevan kanssa ahkerasti Parikkalan kirkkokuoron toimintaan. Harjoitukset, esiintymiset sekä monet

matkat kirkkolaulujuhlille ovat tuoneet vaihtelua arkielämään.

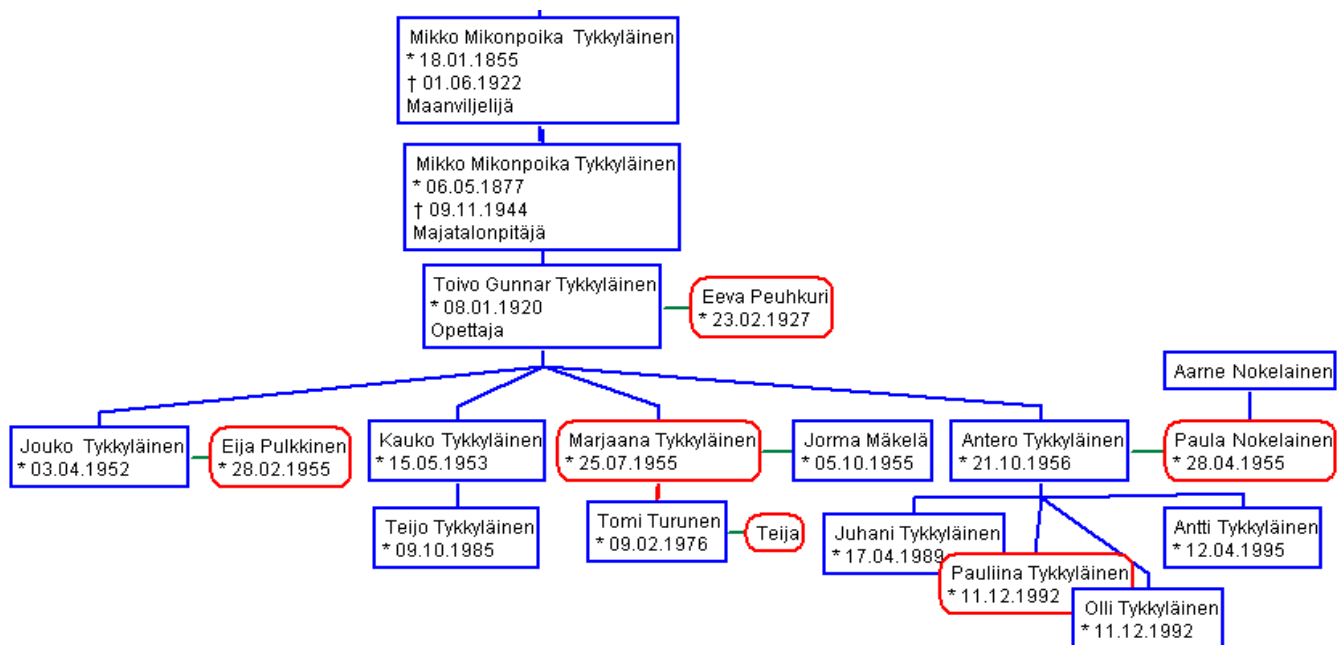
Toivo on siinä suhteessa erikoinen julistaja, että kotiväelle hän ei ole ollut koskaan sormi pystyssä pitämässä opettavaisia saarnoja. Omalle

perheelleen hän on julistanut Sanaa paljon tehokkaammalla, mutta samalla vaativammalla tavalla eli omalla esimerkillään.

Mukana juhlimassa Niilo Tykkyläinen

Kuvassa Toivon juhlijaa perhettä. Istumassa Toivo ja Eeva. Seisomassa vasemmalta Jorma Mäkelä, Aarne Nokelainen, Jouko ja Eija, Teijo ja Kauko, Teija ja Tomi Turunen sekä Anteron perhe Olli, Paula, Antti, Antero, Pauliina ja Juhani Tykkyläinen

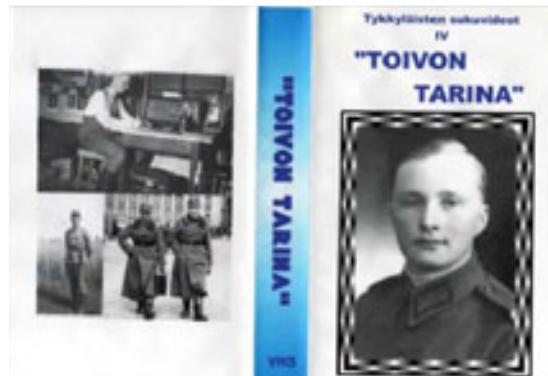
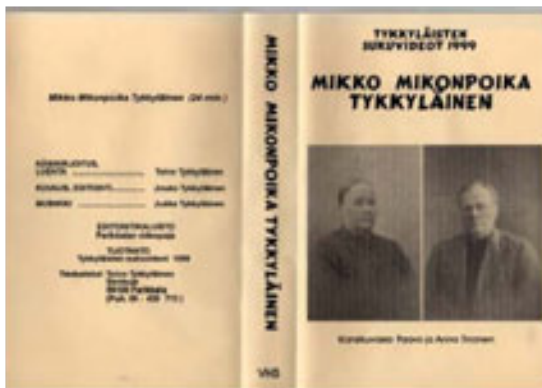

Kuva. Valokuvassa esiintyvät henkilöt sukupuuna ja esi-isät Iljan Ukko-Mikkoon saakka. Sukuohjelma käyttää naisten tyttönimiä. Neljäs sukupolvikin on, vaikka ei mukana kuvassa

Toivo Tykkyläisen sukuvideoita voi tilata

Toivo Tykkyläisen sukuvideoista on tehty yhteensä neljä kappaletta, joista jokainen erikseen on näytetty sukukokouksissa. Videoiden tekninen toteutus on Jouko Tykkyläisen ja musiikin niihin on tehnyt Jukka Tykkyläinen. Nyt kun VHS-tekniikasta on siirrytty dvd-tekniikkaan, on videoista koottu yksi

dvd-levyke "Tykkyläisten sukuvideot 1-4". Jouko on luvannut monistaa dvd:tä halukkaille. Tilaaminen tapahtuu parhaiten sähköpostilla osoitteesta jouko.tykkylainen@edu.parikkala.fi. Dvd lähetetään postissa, jossa on mukana pankkisiirto maksamista varten. Dvd:n hinta on 15 euroa/kpl, johon sisältyy postimaksu ja alv.

Erkki Ikonen 75 v 3.5.2010

Erkki vietti merkkipäiväänsä Kontiokievarissa omaisten ja lähisukulaisten seurassa

Kulttuuri

Heikki Tykkyläinen osallistui Radio Dein hengellisten laulujen sävellyskilpailuun kappaleella "Kristus-retki"
Ohessa Heikin kilpailusävelmä.

Kristus-retki

sanat ja sävel: Heikki Tykkyläinen

Koi - vi - kos - sa koh - ta - sin Kris - tuk - sen
viit - tan - sa o - li tuo - hen val - koi - nen
Tuk - kan - sa lie - hui ke - sän tuu - les - sa
Sil - män - sä sä - deh - ti - vät rak - kaut - ta
Kä - ten - sä lait - toi mi - nun yl - le - ni
e - lä - mään uu - teen mi - nut siu - na - si
Met - sän var - vi - kos - sa kul - kee Hän
Aut - ta - ja mi - nun e - lä - män

<p>2. Kuutamolla kohtasin Kristuksen
Viittansa oli hopein hohtoinen
Tukkansa välkkyi valon sillalla
Silmänsä tähyilivät rantoja
Järveltä kutsui minut vierelleen
Ihmeeltä tuntui olla päällä veen
Kuutamon kauneudessa uskon sen
Raamatun suuren ihmehen.</p>	<p>3. Lähteelläni kohtasin Kristuksen
Viittansa oli äämuin sumuinen
Tukkansa kuului kastehelmiä
Silmänsä katselivat lähdeä
Puroille johti minun kulkuni
Kasteelle Herra minut johdatti
Kosken solinassa kuulen vain
Enkelin laulun taivahain</p>
<p>4. Nuotiolla kohtasin Kristuksen
Viittansa oli savuntuoksuinen
Tukkansa kiharoilla harteillaan
Silmänsä katselivat rakkaitaan
Leivän hän antoi meidän suuhumme
Viinillä poisti kaikki syntimme
Tulen alttarilla tuñnen ain
Syntini kaikki anteeks sain</p>	<p>5. Kaamosyössä kohtasin Kristuksen
Viittansa oli taivaan sininen
Tukkansa loisti revontulia
Silmänsä hallitsivat tähtiä
Kasvonsa käänsi minun puoleeni
Taivahan uskon minut saatteli
Valon sisimpääni antoi hän
Uskon ja toivon elämän.</p>

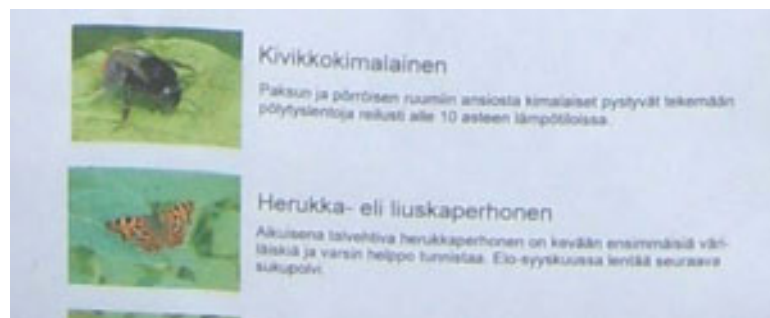
Jouko ja Kauko Tykkyläisen valokuvanäyttely Rautjärvellä

Sukuseuran jäsenlehden kulttuuritoimitus vieraili valokuvanäyttelyssä Rautjärven kirkon vierellä Pitäjätuvalla yli 100 vuotta vanhassa hirsirakennuksessa. Valokuvat oli

sijoitettu väljästi ison ”tuvan” hirsiseinille. Tila sopi valokuvien esille asettamiseen erinomaisesti.

Näyttelyn yksi merkittävä anti oli tarjota havainnollista tietoa meille niin tutuista perhosista, kuoriaisista ja jos jonkinlaisista ”ötököistä”. Joukossa oli toki harvinaisempiakin hyönteisiä.

Antti Ikonen musikaalia tekemässä

Laukaan sukukokouksessa mukana olleet muistavat Antin yhteislaulujen säestyksen viululla ja pianolla. Ohessa netistä poimittua tietoa Antista musikaalin tekijänä.

”Musikaali LAULAVA KIRSIKKAPUU Hankasalmella

Ikäpolvia yhdistävä paikallinen suurproduktio ensi-illassa! LAULAVA KIRSIKKAPUU on täyteläisen musiikin, ilmaisuvoimaisen liikkeen sekä näyttävän puvustuksen ja lavastuksen keinoin kerrottu tarina elämän kipeydestä, kauneudesta ja toivosta. Esitys soveltuu kaikenikäisille.”

Musikaalilla on paljon tekijöitä. Antin osuudesta on mainittu seuraavaa:

”KÄSIKIRJOITUS: Ben Alexin samannimistä kertomusta mukaillen Antti Ikonen MUSIIKKI: Antti Ikonen SENIORIKUORON JA SOITTAJIEN VALMENNUS: Antti Ikonen ”

Kuvat ja tekstit lainattu internetistä. Kapellimestari itse kuvassa alhaalla oikealla.

Tykkyläisiä maailmalla

Tarja Rantama o.s. Tykkyläinen on sukuseuran jäsen ja kuuluu Markku Tykkyläisen sukuhaaraan. Markun sukupuu on esitetty aikaisemmin tässä lehdessä. Tarja kävi tänä vuonna Austraaliassa tapaamassa serkkujaan. Serkut ovat Lilja Tykkyläisen jälkeläisiä, ei tosin enää Tykkyläisen nimellä.

Tarja Rantama

Australian serkkuja tapaamassa

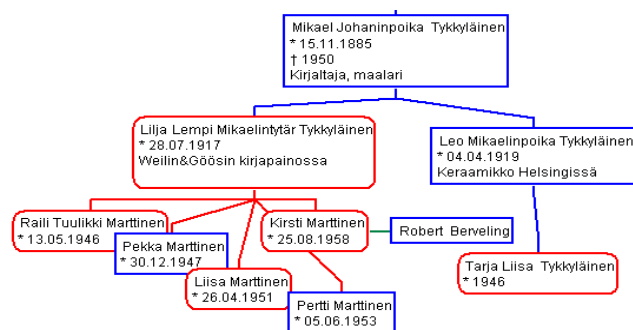
Australiaan töihin muutti 70-luvulla eri maista paljon ihmisiä. Lahdesta maapallon eteläiselle puoliskolle lähtivät 1970 myös serkkuni perheineen. He kertoivat kyllästyneensä kylmiin, kuraisiin ja pimeisiin syystalven keleihin.

Australiassa, 20,4 miljoonan asukkaan joukossa, elävät edelleen pohjolasta muuttaneet serkkuni joiden äiti, tätini **Lilja Marttinen (os.Tykkyläinen)** kuoli pari vuotta edellisen matkani jälkeen. Olen pitänyt yhteyttä viiteen serkkuuni vuodesta 1989 alkaen ja käynyt heidän vieraanaan. Viimeisin matka - eläköitymiseni kunniaksi - tapahtui tänä talvena 9.2 - 7.4, jolloin lumen alta pääsin lentämään kuumaan Adelaiden kesään keskelle lintujen laulua vihereissä puistoissa ja puutarhoissa.

Kahden kuukauden aikana ehdin vierailla kaikkien viiden serkkun luona etelä-, pohjois- ja länsi-Australiassa. **Pekka Marttisen** perhe asuu Adelaidessa **Pertti Marttinen** ja Tiina-vaimonsa asuvat maaseudulla, Glengossa lähellä Mont Gambieria 400 km Adelaidesta itään. **Liisa Karjalainen** elää Alice Springsissä, Northern Territory, aivan keskellä Australian mannerta. **Raili Pirhosen** ja **Kirsti Bervelingin** perheet asuvat Rockinghamissa 60 km Perthistä.

Matkan aikana haastattelin Pekkaa, Railia ja Elsaa, o.s. Tykkyläinen, joka on Raili-serkkuni ystävä ja isän puolelta Ilomantsin Tykkyläisiä, ja on siis tullut meidän tutuksi ihmeellisen yhteensattuman kautta. Kysyin heidän terveisiään Suomeen, miten kokevat elämässä ja miksi ovat juurtuneet Australiaan.

Tarja kertoo myös Austraaliassa tapaamastaan Tykkyläisestä, Elsa Tykkyläisestä, joka tuntee sukujuuristaan vain sen, että isä on lähtöisin Ilomantsista. Tykkyläisten sukuseuran puitteissa on sen verran selvitetty Tykkyläisten juuria, että tuntuu uskottavalta, että kaikkien juuret johtavat Enoon. Sieltä on sitten sukua levinnyt naapurikuntiin Ilmomantsiin ja Pielisjärvelle. Niinpä on uskottavaa, että Elsankin juuret johtavat Enoon.

Kuva. Tarja serkkunsa Kirstin ja tämän puolison Robi Bervelingin luona vierailulla. Sukupuussa muutkin Australian serkut. (Naisten nimet tyttönimä)

Oli ensimmäinen syyspäivä 1.3. (ja samalla ensimmäinen eläkepäiväni!), kun Pekka kertoi, että tärkein tekijä hänelle on ollut ilmasto, ettei ei ole koskaan lunta eikä kylmää. Kauniita päiviä on paljon enemmän kuin Suomessa ja ehkä tästäkin

syystä ihmiset ovat vapaampia ja heihin on helpompi tutustua ja täällä ystävystyy helpommin.

Pekka on toiminut kymmeniä vuosia paloturvallisuusosalalla, aluksi pitkään ammatiltaan "sprinklerien" asentajana, nyt niiden toiminnan tarkastajana. Sammutuslaitteita on asennuttu ympäri Adelaiden kaupunkia julkisiin tiloihin, kuten vanhainkoteihin, hotelleihin, liikuntatiloihin, varastoihin jne. Työ on nyt ikääntymisen myötä fysiikalle sopivampaa, kun saa ajaa kohteesta toiseen työnantajan autolla, pitkin ja poikin laajaa kaupunkia kesäisessä säässä. Pekka totesi tyytyväisenä näkevänsä samalla kättensä työn, kun on tullut asennettua aikanaan lukuisia sammuttimia, joiden toimintaa nyt seuraa viikottain.

Keskikesällä joulun jälkeen kuumuus kuuluu asiaan, mutta kun mittari näyttää plus 37 saa lähteä kotiin viileän tuulettimen ääreen. Sain seurata Pekan työtä yhden päivän ajan ja totesin, että liikenne 1,2 miljoonan ihmisen kaupungissa sujui hyvin ja työtahti oli leppoisa. Lisäksi auto pysyi puhtaana, toisin kuin Suomessa.

"Westissä" Pekkaa 1,5 v. vanhempi Raili, lapsuuden ja nuoruuden ystäväni, kehui myös ensimmäisenä Australian aurinkoa ja sinistä taivasta. Hän korosti erityisesti valon voimaa, joka on niin tärkeää ihmisen hyvinvoinnille. Kun pitkiä sadejaksoja ei Westissä ole, ovat kaikki päivät jossain vaiheessa aurinkoisia. Australian matkailuvalti kuuluu olevan, että aurinko paistaa 360 päivää vuodessa. Raili on loistava valokuvaaja ja lahjakas kuvataiteilija, joka maalaa tauluja ja tekee keramiikkaa, kolmen varsinaisen työnsä ohella. Raili arvostaa lisäksi monipuolisia ihmissuhteita. On mielenkiintoista, kun saa tutustua eri maalaisiin ihmisiin. Samalla Raililla on myös hyvät suhteet ympäristössä asuvien suomalaisten kanssa. Hän on ystävystynyt monikansallisiin ausseihin mm. britteihin, irlantilaisiin, serbeihin ja kroaatteihin. Suomaisten kanssa hänellä on mm. kirjallisuus- ja raamatun tutkimuspiiri.

Kolmantena asiana Raili kertoo, että hänellä ei ole ympäristöpaineita ja että hän kokee olevansa vapaampi kuin Suomessa. Jotenkin täälläkin suhde suomalaisiin tuntuu raskaammalta.

Railin kanssa kävimme kylässä Elsa Alestalolla, joka asui naapurustossa ihanan kukka- ja hyötypyuutarhan keskellä. Elsa o.s. Tykkyläinen on

Kuva vuodelta 1997. Vasemmalla Elsa Alestalo o.s. Tykkyläinen lähtöisin Ilomantsista, keskellä Lilja Marttinen o.s. Tykkyläinen ja oikealla Tarja Rantama o.s. Tykkyläinen. Liljan lapset tutustuivat aivan sattumalta Elsaan Austraaliassa.

ollut Railin ystävä jo pitkään 1970 -luvun lopulta, kun he olivat työkavereina sairaalan pesulan ompelimossa. Elsan ja hänen miehensä asettuminen Australiaan on ollut monivaiheinen seikkailu. Hän rakastui australialaiseen ilmastoon ja ihmisiin ja juurtui tänne miehensä ja kolmen lapsensa kanssa. Ystäviä on irlantilais-, etelä-afrikkalais- ja englantilaistaustaisia ja entisiä jugoslaaveja on vahoina työkavereina. Vapaaksi myös Elsa tunee itsensä nykyisessä elämänvaiheessaan. Elsa on jo ollut vuosia eläkkeellä ja rakkaimpana harrastuksenaan hän miehensä kanssa pitää golfia. Tietysti sen ohessa tärkeitä ovat myös omat lapset ja kolme lapsenlasta. Elsa on saanut aikoinaan tekstiilialan koulutuksen ja kutoo mielellään mattoja ja tekee ompelutöitä mm. taitavia ja taiteellisia tilkkutöitä ja myös keramiikkaa.

Nuorimmat serkkuni Liisa, Pertti ja Kirsti vaikuttavat myös hyvin tyytyväisiltä nykyiseen kotimaahansa ja he oletettavasti yhtyvät helposti edellisiin näkemyksiin. Olen palattuani Suomeen tuntenut olevani hyvin onnekas, kun pääsin lähtemään matkalleni. Tunnen sukusiteiden vanhvistuneen ja kaikkien tapaamisten rikastuttaneen meitä innostaen tiiviin yhteyden säilyttämiseen, mikä onkin helppoa nykytekniikalla.

Niilo Tykkyläinen Sihteerin palsta

Toimikauden 2009 – 2012 jäsenmaksut

Sukukokous päätti, että sukukokoukset pidetään tästä lähtien joka kolmas vuosi aikaisemmin joka toisen sijasta. Toimintasuunnitelma muutoin säilyi entisellään. Jäsenlehtiä toimitetaan vähintään kerran vuodessa.

Toimintakauden pituus vaikuttaa kuitenkin jäsenmaksun suuruuteen sillä tavalla, että toimintakauden aikana lähetetään entisen kahden sijasta kolme jäsenlehteä. Lisäksi on hyvin mahdollista, että kotisivujen kehittäminen maksaa jatkossa jonkin verran.

Niinpä sukukokous päätti, että jäsenmaksu toimintakaudelta on 20 euroa/henkilöltä.

Sukukokouksen osanottajista osa maksoi jäsenmaksunsa kokouksessa. Muille lähetetään tämän kireen mukana pankkisiirto jäsenmaksun suorittamista varten. Jos siis kirjekuoressasi on jäsenmaksun pankkisiirtokortti, niin maksa jäsenmaksusi eräpäivään mennessä. Myöhemminkin voi maksaa, jos sattuu unohtumaan.

Jäsenmaksuista valtaosa menee jäsenlehden kustannuksiin ja jonkin verran muistamisiin ja postimaksuihin. Muita tavanomaisia toimistokuluja ei sukuseuralta ole laskutettu. Maksamalla jäsenmaksun, varmistat osaltasi, että saat jäsenlehden kerran vuodessa, saat kutsun sukukokoukseen ja voit käydä seuran kotisivulla.

Sukupuita jäsenlehteen

Lappeenrannan sukukokouksen jäsenkyselyssä tuli toivomus, että sukuseuran lehdessä olisi sukupuita, joista selviäisi eri henkilöiden asema suvussa. Tähän lehteen näitä sukupuita on piirretty.

Sukupuiden piirtämisessä on noudatettu pidättyväisyyttä sillä tavalla, että nykyihmisiä on niihin piirretty vain valokuvissa esiintyvistä henkilöistä. Useimmissa tapauksissa on vielä kysytty asianomaisilta, onko mitään esteitä sukuun kuvaamiselle. Kenelläkään ei ole ollut.

Tässä lehdessä on aikaisemmin kuvattu esipolvia 1600-luvulle saakka, mutta niiden toistaminen jokaisessa tapauksessa ei tunnu tarpeelliselta.

Sukututkijoita kaivataan.

Sihteerillähän on kuten tiedetään sukuseuran maksama sukuohjelmisto, johon on kerääntynyt tietoja sadoista henkilöistä ilman, että olisin käynyt kertaakaan varsinaisten lähteiden äärellä. On ollut onni saada haltuun muiden tekemiä selvityksiä ja koota niistä tiedot Tykkyläisten tietokantaan. Näin toivoisin edelleenkin tapahtuvan.

Tietojen vaihto eri tutkijoiden kesken on tavallista ja yleensä se on vuorovaikutteista. Niin on ollut meidänkin tapauksessa. Kaikkein merkittävin yhteistyökumppani on ollut Pentti Heikura, enolaisia Heikuroita Raumalta. Hänen tietomääränsä ovat yliveraisia, mutta käsittäkseni meidänkin tiedoista on ollut hänelle paljon hyötyä. Jos siis jollakin on sukuselvityksiä omasta sukuhaarastaan tai Tykkyläisiä lähellä olevista sukuhaaroista, niin olisin niistä kiinnostunut. Jos joku sukuseuran jäsenistä haluaa käyttöönsä ohjelman tai jo kerättyjä tietoja, niin se käy hyvin päinsä.

Sukututkimus on toisaalta myös paljon muutakin kuin sukupuoden hakemista. Yhtä lailla kiinnostaisivat hyvin monet esipolvimmme elämään kuuluneet asiat. Myös siinäkin mielessä, että näkisimme, miten esipolvemme ovat selvinneet sodista, nälkävuosista, missä asuneet, miten eläneet jne.

Keski-ikäisten muisteluja tarvitaan

Usein tuntuvat kiinnostavilta ne asiat, joiden kertojat ovat jo poissa. Nyt on meidän keski-ikäisten aika kirjoittaa meidän omista lapsuusajoistamme. Meissä on paljon sodan kokeneita ja pula-aikana syntyneitä. Ajalta, jolloin ei ollut sähköjä, ei puhelinta, radio oli harvinainen, ei televisiota. Meillä on paljon kokemuksia, joista uskon nuorempien sukupolvien olevan kiinnostuneita.

Monta kertaa aikaisemminkin olen ilmaissut toivomuksen, että kirjoittaisitte lehteen juttuja. Tässä lehdessä on hyvät kertomukset evakkoreissusta kahdeltakin henkilöltä. Meillä on paljon muutakin kerrottavaa.

Kotisivumme osoite:

<http://www.kolumbus.fi/tykkylaisten.sukuseura/>

Sukuneuvoston yhteystietoja

Puheenjohtaja Toivo Ikonen p. 0503587474
Varapuheenjohtaja Marjaana Tykkyläinen

Sihteeri Niilo Tykkyläinen p. 09 - 6981848
040 5658338, [niilo.tykkylainen at kolumbus.fi](mailto:niilo.tykkylainen@kolumbus.fi)

Vanhat valokuvat kertovat

Vanha valokuva Janne Tykkyläisen albumista. Kuva on otettu Rahkeella luultavasti vuonna 1944, jolloin mummoni Alina Tykkyläinen täytti 65 vuotta. Kuvassa oikealla seisoo ukkini Mikko Tykkyläinen ja hänestä vasemmalla mummoni Alina Tykkyläinen. Kuvan henkilöt ovat Mikko

*Tykkyläisen lapsia ja puolisoita sekä lasten lapsia. Mikko Tykkyläinen kuoli marraskuussa 1944, jolloin Toivo-poika palasi sodasta suoraan isänsä hautajaisiin
Niilo Tykkyläinen*